

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ “จัดทำข้อมูลละองค์ความรู้สนับสนุนเวทีนโยบายสาธารณะดับภัยมิภาคในสถานการณ์การเลือกตั้งทั่วไป 2548”

โดย สถาบันชุมชนท่องถิ่นพัฒนา

สิงหาคม 2548

สารบัญ

บทนำ	หน้า
บทที่ 1 ความเป็นมาและวัตถุประสงค์	1
ความเป็นมา	1
วัตถุประสงค์	4
กรอบระยะเวลา	4
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 ขั้นตอนและกระบวนการดำเนินงาน	6
บทที่ 3 ผลการดำเนินงาน	12
ภาพรวมการดำเนินกิจกรรม	12
เวทีนโยบายสาธารณะเพื่ออาจนนความยากจนในระดับพื้นที่/กลุ่มชั้นหัวด	14
ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน	34
บทที่ 4 สรุปและวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน	35
สรุปภาพรวมการดำเนินงาน	35
สรุปเนื้อหาเวทีนโยบายสาธารณะในระดับพื้นที่	37
สรุปการตอบสนองของพรบคการเมือง	47
สรุปแนวทางการเคลื่อนงานเพื่อติดตามผล	48
วิเคราะห์ข้อเสนอจากเวที	50
บทที่ 5 ข้อเสนอแนะ	56
ข้อเสนอแนะการสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม	56
ข้อเสนอแนะในเชิงทำงานวิชาการ	58
ข้อเสนอเชิงนโยบาย	59

บทนำ

รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 ได้บัญญัติและรับรองว่าด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่หลาຍด้านโดยสรุปมีแนวคิดที่ต้องการแก้ปัญหาการเมืองของข้าราชการการเมืองให้เป็นการเมืองภาคพลเมืองเป็นการให้ประชาชนมีสิทธิและส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น โดยเฉพาะการร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมตัดสินใจในการดำเนินโครงการรัฐ ดังนั้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเปรียบเสมือนการเปิดพื้นที่ทางสังคม เปิดพื้นที่ทางปัญญาอย่างกว้างขวาง สงเสริมให้ทุกฝ่ายได้แสดงทัศนะแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น เพื่อแสวงหาทางเลือกและทางตัดสินใจต่างๆ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างและการใช้นโยบายสาธารณะที่ดี สมดคล้องกับการปกครองตามหลักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม และเป็นไปตามแนวทางของกระบวนการนโยบายสาธารณะ โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญคือจะต้องมีความต่อเนื่อง เน้นการสื่อสารสองทาง มีการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง และให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง

แม้ว่ารัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 จะได้รับรองการมีส่วนร่วมดังกล่าว แต่ในความเป็นจริงพบว่ากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนยังประสบปัญหาอุปสรรคหลายอย่าง เช่น ปัญหาของการขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการ ความเกรงกลัวอิทธิพล การขาดการกระตือรือล้นที่จะมีส่วนร่วมไม่เป็นที่ระบบหรือตัวของเจ้าหน้าที่รัฐเองก็ตาม เหล่านี้เป็นต้น ซึ่งทางสถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนาได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวจึงต้องการที่จะร่วมแก้ปัญหาที่มีอยู่ในปัจจุบันและสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนทั่วไปถึงความสำคัญและบทบาทของประชาธิปไตยโดยผ่าน “โครงการจัดทำข้อมูลและองค์ความรู้สนับสนุนเวทีนโยบายสาธารณะระดับภูมิภาคในสถานการณ์การเลือกตั้งทั่วไป 2548” ซึ่งกระบวนการจัดเวทีจะเน้นความเป็นกลางไม่ขึ้นกับพรรคการเมืองใดๆ รวมทั้งจะเปิดโอกาสให้กลุ่มบุคคลหรือประชาชนทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนขับเคลื่อน ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมทั้งประสานเชื่อมโยงขบวนในชุมชนให้มีส่วนร่วมเรียนรู้มากที่สุด นอกจากนั้นจะส่งเสริมการติดตามตรวจสอบอย่างจริงจัง

ทางคณะกรรมการฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับคำติชมและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงและพัฒนาโครงการฯ ให้ดียิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

คณะกรรมการโครงการฯ
สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา

บทที่ 1

ความเป็นมาและวัตถุประสงค์

1. ความเป็นมา

(1) เจตนาการณ์ของรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 ได้บัญญัติและรับรองว่าด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่หลายด้าน โดยสรุปมีแนวคิดที่ต้องการส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง เป็นการให้ประชาชนมีสิทธิและส่วนร่วม ทางการเมืองมากขึ้น โดยเฉพาะการร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมตัดสินใจในการดำเนินโครงการ ร่วมตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐ และร่วมได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการรัฐ

“กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงเป็นการที่ให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงทัศนะ แลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น เพื่อแสวงหาทางเลือกและการตัดสินใจต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ซึ่งในทางปฏิบัติควรที่จะต้องเข้ามาในกระบวนการตั้งแต่เริ่มจนถึง การตรวจสอบติดตามและประเมินผล โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญคือจะต้องมีความต่อเนื่องเน้นการสื่อสารสองทาง มีการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง และให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง โดยมีลักษณะการมีส่วนร่วมในทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (ดร.อรทัย กึกผล จากหนังสือ คู่มือการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ตุลาคม 2546)

(2) กระบวนการนโยบายสาธารณะ

กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการ “เปิดพื้นที่ทางสังคม เปิดพื้นที่ทางปัญญาอย่างกว้างขวาง” เป็นการส่งเสริมให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการตั้งโจทย์ ในการทำขาวิจัย มาเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อในที่สุดจะประมวลของกระบวนการนโยบายสาธารณะจะนำไปสู่การสร้างและการใช้นโยบายสาธารณะที่ดี ตลอดถึงกับการปกคล้องตามหลักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม และเป็นไปตามแนวทางของกระบวนการนโยบายสาธารณะ ที่ประกอบด้วยกระบวนการทางปัญญา – ทางสังคม – ทางศีลธรรม เพื่อให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมโดยเด็ดขาด เกิดการเรียนรู้ของสังคมที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งเพื่อกำหนดทิศทางในการพัฒนา – นโยบายของประเทศ รวมทั้งก่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้แก่ความยากจนเชิงโครงสร้าง โครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดิน การพัฒนาการจัดการและจัดทำแผนพัฒนาชุมชน – การบริหารจัดการทรัพยากร การพัฒนาให้ชุมชนเข้มแข็งตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยสรุปถือได้ว่าประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมโดยใช้กระบวนการนโยบายสาธารณะที่เป็นสมรรถนะเครื่องมือที่สำคัญของการใช้อำนาจประจำชาติประชาธิปไตยที่ใหญ่ที่สุดของปวงชน โดยมีเป้าหมายที่ยิ่งใหญ่คือการวางแผนรากฐาน - การจัดระบบของโครงสร้างสังคม – การแก้ไขปัญหาภายในประเทศ ให้กระบวนการที่อยู่บนหลักของความเป็นธรรมของสังคม

(3) สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา กับกระบวนการนโยบายสาธารณะ

จากคุณค่าและประโยชน์ของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและกระบวนการนโยบายสาธารณะดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนาได้ตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการทั้งสอง ที่จะต้องส่งเสริมให้มีความแพร่หลายให้สังคมมีความรู้ความเข้าใจด้วยการร่วมปฏิบัติในชีวิตจริง ประกอบกับปณิธานของสถาบันฯ ที่มุ่งพัฒนาให้ชุมชนเกิดการพัฒนาและมีความเข้มแข็งเพื่อตนเองได้ ในช่วงที่ผ่านมาสถาบันฯ ได้ทำกิจกรรมและโครงการที่หลากหลายเพื่อเป็นการส่งเสริมกระบวนการทั้งสอง

โครงการที่สำคัญคือโครงการเครือข่ายส่งเสริมการปฏิรูประบบบุติธรรม (คปย.) เพื่อเชรชูริก พอเพียงและความเป็นธรรมในสังคม กิจกรรมหลักคือการจัด “เวทีนโยบายสาธารณะเพื่ออาชนนความยากจน” เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการขับเคลื่อน โดยมีวิัฒนาการของเวทีนโยบายสาธารณะฯ แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ในช่วงแรกตั้งแต่ปี 2540-2543 เกิดจากปราชากมแผน 8 ช่วงที่สองตั้งแต่ปี 2543-2545 ได้ปรับเปลี่ยนเป็นที่ประชุมข่ายประชาสังคม ช่วงที่สามระหว่างปี 2545 ได้ปรับเปลี่ยนเป็นเวทียุทธศาสตร์การพัฒนา และตั้งแต่ปี 2546 จึงได้ปรับเปลี่ยนมาเป็นเวทีนโยบายสาธารณะเพื่ออาชนนความยากจน เปิ่วเวทีประชุมทางวิชาการที่จัดขึ้นเป่าประจำทุก 2 เดือน(Forum) ประกอบด้วย กลุ่มนบุคคลและองค์กรที่มีความสนใจในประเด็นปัญหาความยากจน ตอนเริ่มต้นประกอบด้วย 10 องค์กรต่อมาได้เพิ่มเป็น 16 องค์กรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรอิสรร และเครือข่ายต่าง ๆ รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒินักวิชาการ ข้าราชการ นักพัฒนา และผู้นำชุมชน จากทั่วประเทศ โดยมีทิศทางและสาระหลักที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลข่าวสารและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันและร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมเสนอแนะรับฟัง และหน่วยงานราชการ ในเรื่องยุทธศาสตร์และพัฒนาประเทศไทยยังยืน และการอาชนนความยากจนในสังคมไทย โดยมี ศ.นพ.ประเวศ วงศ์สี เป็นประธาน

นับตั้งแต่ปี 2546 จนถึงปัจจุบัน เวทีนโยบายสาธารณะฯ ได้จัดรวมทั้งหมด 10 เวที โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เกทีนไบพาสสาธารณณฯ ครั้งที่ 1
    - ประเด็น “จะช่วยรัฐบาลแก้ปัญหาความยากจนได้อย่างไร”
    - วันที่ 14 มกราคม 2546
    - ห้องประชุมศิลปาชีพ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (หัวหนาก)
  2. เกทีนไบพาสสาธารณณฯ ครั้งที่ 2
    - ประเด็น “การปฏิรูปภาคร้ายเพื่อแก้ปัญหาความยากจน”
    - วันที่ 14 มีนาคม 2546
    - ห้องประชุม กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

3. เอกที่นี้โดยนายสาธารณณะ ครั้งที่ 3
  - ประเด็น “การปฏิรูประบบยุติธรรมเพื่อเศรษฐกิจพอเพียงและความเป็นธรรมในสังคมไทย”
  - วันที่ 23 พฤษภาคม 2546
  - ห้องประชุม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมไทย
4. เอกที่นี้โดยนายสาธารณณะ ครั้งที่ 4
  - ประเด็น “มีรวมนญญเพื่อเศรษฐกิจพอเพียงและความเป็นธรรมในสังคม”
  - วันที่ 18 กรกฎาคม 2546
  - ห้องประชุม สถาบันพระปกาเกล้า
5. เอกที่นี้โดยนายสาธารณณะ ครั้งที่ 5
  - ประเด็น “จัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี เสริมสร้างความรู้ รักสามัคคีในชาติ”
  - วันที่ 19 กันยายน 2546
  - ห้องประชุมชั้น 4 คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (หัวหมาก)
6. เอกที่นี้โดยนายสาธารณณะ ครั้งที่ 6
  - ประเด็น “มีรวมนญญว่าด้วยความเป็นธรรมทางสังคมและเศรษฐกิจ”
  - วันที่ 21 พฤศจิกายน 2546
  - ห้องประชุม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
7. เอกที่นี้โดยนายสาธารณณะ ครั้งที่ 1/2547 (ครั้งที่ 7)
  - ประเด็น “คดีสิทธิชุมชนห้องถินดังเดิมกับข้อกังขาว่าด้วยความเป็นธรรมในสังคมไทย”
  - วันที่ 23 มกราคม 2547
  - ห้องประชุม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
8. เอกที่นี้โดยนายสาธารณณะ ครั้งที่ 2/2547 (ครั้งที่ 8)
  - ประเด็น “แนวทางการกิจภาคประชาชน เพื่อเข้าช่วยความยากจนและสร้างชุมชนเข้มแข็ง”
  - วันที่ 26 มีนาคม 2547
  - ห้องประชุม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
9. เอกที่นี้โดยนายสาธารณณะ ครั้งที่ 3/2547 (ครั้งที่ 9)
  - ประเด็น “การเข้าซื้อเสนอภูมายอดนาจอยู่” ด้วยกับความจริง”
  - วันที่ 21 พฤษภาคม 2547
  - ห้องประชุม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

10. เที่ยงโภbayสายารณะ ครั้งที่ 4/2547 (ครั้งที่ 10)

- ประเด็น “การรับฟังและการมีส่วนร่วมของประชาชน”
- วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2547
- ห้องประชุม สำนักงานสภาพักราชการและสังคมแห่งชาติ

(4) สถานการณ์การเลือกตั้งทั่วไปปี 2548

เมื่อพิจารณาในสถานการณ์ปัจจุบันที่กำลังจะมีการเลือกตั้งทั่วไป ในต้นปี พ.ศ.2548 จึงเป็นจังหวะที่เหมาะสมที่จะรณรงค์สร้างกระเสสังคมให้เกิดการตื่นตัวและหนุนเสริมบทบาทของภาคประชาชนต่อการเลือกตั้ง เพื่อผลักดันให้พรรคการเมืองต่าง ๆ ได้แสดงจุดยืนเชิงนโยบายที่จะแก้ปัญหาของประเทศไทยทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รวมทั้งการแก้ปัญหาความยากจนเชิงโครงสร้างที่เป็นรูปธรรม นอกจากนั้นยังถือเป็นโอกาสเหมาะสมที่จะได้นำพาเครือข่ายพลังทางสังคมฝึกฝนกระบวนการมีส่วนร่วมและกระบวนการนโยบายสายารณะ ในสถานการณ์จริง ดังนั้น สถาบันฯ จึงขอนำเสนอโครงการ “ส่งเสริมเที่ยงโภbayสายารณะเพื่อเข้ามาร่วมกับภาคประชาชนในการเลือกตั้ง ทั่วไป 2548” ขึ้นเพื่อเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและกระบวนการนโยบายสายารณะ ในการผลักดันให้เกิดกระบวนการสร้างความรู้และการเคลื่อนไหวของสังคมและชุมชนให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของการเมืองภาคพลเมือง และเป็นการยกสถานภาพของการเมืองภาคพลเมืองให้ขึ้นมา มีความสำคัญเทียบเท่าการเมืองระบบตัวแทน ตลอดจนทำให้เครือข่ายภาคประชาชนมีพลังความเข้าใจและสามารถรับรู้ ตรวจสอบ ทิศทางนโยบายของพรรคการเมืองต่าง ๆ ได้

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาประเด็นปัญหาและนโยบายสายารณะเฉพาะพื้นที่ของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่ประชาชนในแต่ละพื้นที่ต้องการ
2. เพื่อวิเคราะห์เชิงปริยบเทียบบริบทของปัญหาที่แตกต่างกัน มีเงื่อนไข ปัจจัย และผลการขับเคลื่อนกระบวนการนโยบายสายารณะเป็นอย่างไร

3. กรอบระยะเวลา

ระยะเวลาปฏิบัติงานของโครงการฯ 6 เดือน เริ่มตั้งแต่ 15 มีนาคม 2547– 14 มิถุนายน 2548

4. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ความชัดเจนในประเด็นปัญหานโยบายสาธารณะระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่มาจากความต้องการของเครือข่ายองค์กรชุมชนและภาคประชาชนตั้งแต่ระดับชุมชนห้องถิน
2. องค์ความรู้ที่เกิดจากการสังเคราะห์ข้อมูลที่มีความหลากหลายทั้งประเด็นและแหล่งข้อมูลในพื้นที่
3. แนวทางออกทางเลือกของแต่ละประเด็นมีความเฉพาะที่เกิดจากการวินิจฉัยร่วมของแต่ละวง
4. เกิดขบวนการขับเคลื่อนเครือข่ายการมีส่วนร่วมภาคประชาชนที่ต่อเนื่อง เพื่อขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง
5. พรรคการเมืองเห็นความสำคัญและนำความต้องการจากภาคประชาชนไปใช้ประกอบเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายในช่วงระหว่างการหาเสียงหรือเป็นนโยบายของรัฐบาลอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

บทที่ 2

ขั้นตอนและกระบวนการดำเนินงาน

1. ขั้นตอนและกระบวนการดำเนินงาน

1) แผนงานการกำหนดประเด็นขับเคลื่อน (Issue Naming and Framing)

เป้าหมายเพื่อสร้างประเด็นปัญหาเพื่อใช้ในการขับเคลื่อนกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและกระบวนการนโยบายสาธารณะ 6 รายการ

(1) นโยบายพิรุคการเมืองก่อนการเลือกตั้งที่เสนอทิศทางการพัฒนาประเทศไทย มี 3 ประเด็นคือ เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

(2) นโยบายรัฐบาลและกลไกรูปธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม มี 3 ประเด็นคือ แนวโน้มนโยบายของรัฐบาลใหม่, กลไกเปลี่ยนนโยบายสู่การปฏิบัติ และแนวทางรูปธรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม

โดยมีกิจกรรมดังนี้

- ประชุมระดมความคิดทั้งจากคณะกรรมการที่มีความหลากหลายและแทนนำเครือข่ายบางส่วน เพื่อให้มุมมองได้หลายมิติในการกำหนดประเด็นหลัก (หัวข้อ) ที่จะนำเสนอในเวทีนโยบายสาธารณะ
- จัดทำรายละเอียดประเด็นย่อยของแต่ละประเด็นหลัก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการไปสัมภาษณ์กลุ่มนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญต่างๆ ที่เป็นบุคคลเป้าหมายตามแต่ละประเด็นที่กำหนด
- จัดทำรายละเอียดประเด็นย่อยในรูปแบบของแบบสอบถาม เพื่อส่งไปให้ตัวแทนที่เป็นแกนหลักของเครือข่ายและกลุ่มจังหวัด เพื่อให้แสดงความคิดเห็น ตอบกลับมา

ในเรื่องของตัวชี้วัดความครบถ้วนของ 6 ประเด็นหลักที่ใช้ในการขับเคลื่อนได้ครอบคลุม กลุ่มเป้าประสงค์และครอบประเด็น โดยความครอบคลุมของครอบประเด็นย่อยที่จะใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์หรือเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพและการศึกษาค้นคว้าในแต่ละประเด็นหลัก ในมิติต่างๆ

ความสมบูรณ์ของรายละเอียดประเด็นย่อยที่นำไปใช้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาโดยมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับพื้นที่ตามภูมิศาสตร์รวมต่างๆ

2) แผนงานรวมค้นคว้าข้อมูลและองค์ความรู้เพื่อจัดทำเป็นเอกสารหลัก (Issue Book Preparation)

การรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 วิธีดังนี้

(1) การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและข้อมูลสารสนเทศ (Document Review)

- รวบรวมรายชื่อแหล่งข้อมูลต่างๆที่มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นที่กำหนด
  - นักวิจัยทำการค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูลตามสถานที่ องค์กร หน่วยงานที่เป็นปัจจัย

(2) การสัมภาษณ์ (In-depth Interview)

- จัดทำบัญชีรายชื่อนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง ที่หลักหลาຍสาขาวิชาชีพ
  - นักวิจัยทำการสัมภาษณ์เพื่อรับรวมแนวความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ข้อวิพากษ์วิจารณ์ ตามกรอบปะระเด็นที่กำหนด กับนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิเป้าหมายที่วางแผนแต่ละปะระเด็น
  - กรอบปะระเด็นที่สัมภาษณ์จะไม่กำหนดเฉพาะเป็นรายบุคคล โดยจะ ถามให้ครอบคลุมทุกปะระเด็น เพื่อจะได้แนวคิด ข้อวิพากษ์วิจารณ์ ข้อคิดเห็นที่เป็นมุมมองของทักษากาชีพที่เป็นปะระเด็นเดียวกัน

(3) การสั่งแบบสอบถาม (Questionnaire)

- ส่งแบบสอบถามที่เกิดจากการออกแบบแก่นักคลอที่เป็นแกนหลักของเครือข่ายในแต่ละจังหวัดและกลุ่มจังหวัด(Cluster) เพื่อให้นำเสนอและตอบข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะที่สมพนธ์กับพื้นที่ที่หลากหลายภูมิภาคในเวทีวัฒนธรรม

การวิเคราะห์และสังเคราะห์นั้นจะให้คณานักวิจัยทำการวิเคราะห์ประเด็นที่ได้จากการรวมข้อมูลทั้ง 3 แนวทาง แล้วสังเคราะห์เป็น “ประมวลองค์ความรู้และข้อมูล” (ตลอดจนข้อเสนอแนวทางนโยบายที่เป็นทางออกทางเลือก) สำหรับเรื่องนั้นๆ

ส่วนการจัดทำเอกสาร แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ

- (1) เอกสารสำหรับการขับเคลื่อนเวทีนโยบายสาธารณะ
(2) เอกสารฯ ประกอบด้วยเรื่องใดบ้าง

โดยตัวชี้วัดของแผนงานนี้คือปริมาณและคุณภาพของแหล่งข้อมูลที่ได้มาจากการทั่ง 3 และความสมบูรณ์ของเอกสารหลักและเอกสารประดิษฐ์เฉพาะพื้นที่

3) แผนงานสื่อสารสาธารณะหลากหลายรูปแบบ(Public Media)

เป้าหมายของแผนงานนี้เป็นการสื่อสารประชาสัมพันธ์กิจกรรมของเวทีนโยบายฯ ในด้านเผยแพร่ข่าวสารงานเวทีนโยบายฯ รวมทั้งเป็นสื่อกลางระหว่างคณะทำงานเวทีนโยบายฯ เครือข่ายการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ภาคประชาชนสังคมและประชาชนทั่วไปที่สนใจ เพื่อแก้เปลี่ยนชัดเจ็น ข้อเสนอแนะ นออกจานนี้จะมีการแสดงข้อมูลวิเคราะห์ในประเด็นที่สืบเนื่องจากการจัดที่เวทีนโยบายฯ และนำเสนอข่าวสารการเคลื่อนไหวต่างๆของงานการเมือง ภาคพลเมืองนำเสนอรายงานสรุปของ เวทีนโยบายฯ ในแต่ละครั้ง เพื่อเป็นเครื่องมือหนึ่งในการบูรณาการนโยบายสาธารณะและการมีส่วนร่วมของประชาชน และเชื่อมประสานกับแหล่งข้อมูลในหน่วยงาน องค์กรต่างๆ รวมถึงการรวบรวมข้อมูลและสร้างระบบฐานข้อมูล กิจกรรมของเวทีนโยบายฯและข่ายงานของเครือข่ายการมีส่วนร่วมฯและงานภาคประชาชนสังคม และกิจกรรมอื่นๆที่สามารถเอื้อประโยชน์ต่อข่ายงานภาคประชาชนสังคม

กิจกรรมของแผนงานในส่วนนี้จะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

(1) การใช้สื่อปกติ สื่อที่ใช้ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์โดยอาศัยเครือข่ายพันธมิตรของสถาบันที่เป็นเจ้าของเวลาหรือพื้นที่หน้าสิ่งพิมพ์ช่วยกระจายข่าวสารให้กับโครงการเป็นระยะ

(2) การใช้อินเทอร์เน็ต(Internet) โดยจัดทำ Web-site เฉพาะของเวทีนโยบายฯ มีการจัดจ้างที่ปรึกษาที่เชี่ยวชาญการทำ Web-site และระบบ Search Engine จากนั้นดำเนินการสร้าง Web-site และพัฒนาระบบ Search Engine ของเวทีนโยบายฯให้สามารถทำหน้าที่ (Function) ตามขอบเขต ภารกิจที่เสนอไว้ข้างต้น ซึ่งการดูแลรักษาจะจัดจ้างเจ้าหน้าที่เพื่อดูแลรักษาระบบ รวมทั้งเป็นบริษัทการข้อมูลข่าวสาร ดูแลข้อมูลข่าวสารให้ทันสมัยอยู่เสมอ และเป็นที่นิยมของเครือข่ายสาธารณะ ให้มีการเชื่อมประสานงานเครือข่ายภาคีฯ ให้เป็นไปตามเจตนารวมถึง และจะมีการประสานงานกับแหล่งข้อมูลในกรณีที่มีผู้ตั้งประเด็น คำダメด้วย

(3) การใช้อีเมลจดหมายข่าว (News Letter) จะจัดทำเป็นเอกสารในลักษณะจดหมายข่าว เพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกและโอกาสในการสื่อสารมากขึ้น โดยมีคณะบรรณาธิการที่มาจากคณะที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญของเวทีนโยบายฯ และฝ่ายเลขานุการเวทีนโยบายฯ เป็นที่มีดำเนินการ

โดยที่ตัวชี้วัดจะดูจากคุณภาพและปริมาณของข่าวสารที่ลงในสื่อที่เป็นรูปแบบปกติ รวมทั้งประสิทธิภาพและปริมาณข้อมูลข่าวสารที่บรรจุในหน้าของ Website จำนวนผู้เข้ามาใช้บริการ Website และคุณภาพและปริมาณของจดหมายข่าว

4) แผนงานเวทีนโยบายสาธารณะระดับชาติ (National Public Policy Forum)

กิจกรรมของแผนงานนี้จะจัดเวทีนโยบายฯ ในส่วนกลาง (กทม.) ประจำทุก 2 เดือน/ครั้ง โดยเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2547 – เดือนพฤษภาคม 2548 รวม 7 ครั้ง แบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือช่วงก่อนการเลือกตั้ง ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม 2547-เดือนมีนาคม 2548 รวม 3 ครั้ง และ ช่วงหลังการเลือกตั้ง ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม - เดือนพฤษภาคม 2548 รวม 4 ครั้ง โดยมีคนเข้าร่วมประมาณ ครั้งละ 250 คน รวม 1,000 คน

และตัวชี้วัดจะดูจากจำนวนเวทีนโยบายฯ ที่จัด/จำนวนคนเข้าร่วม ประเด็นที่กำหนดมีทางออกทางเลือกที่ผ่านการวินิจฉัยร่วมจากเวทีฯ และพรรคการเมืองต่างๆ ยอมรับในทางออกทางเลือกร่วม และนำไปปรับปรุงเป็นส่วนหนึ่งของนโยบาย เพื่อนำไปเสนอต่อประชาชนโดยให้สัญญาประชาชนว่าจะทำให้เกิดเป็นรูปธรรมถ้าได้เป็นรัฐบาล

5) แผนงานเวทีนโยบายสาธารณะระดับภูมิภาค-กลุ่มจังหวัด

แผนงานนี้มีกิจกรรม ดังนี้คือ การจัดแบ่งพื้นที่ภูมิภาค 75 จังหวัดออกเป็นกลุ่มจังหวัด (Cluster) จำนวน 20 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มจังหวัดที่ 1 ประกอบด้วยเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง และแม่ฮ่องสอน

กลุ่มจังหวัดที่ 2 ประกอบด้วยเชียงราย พะเยา แพร่ น่าน

กลุ่มจังหวัดที่ 3 ประกอบด้วยพิษณุโลก ตาก เพชรบูรณ์ สุโขทัยและอุตรดิตถ์

กลุ่มจังหวัดที่ 4 ประกอบด้วยนครสวรรค์ อุทัยธานี กำแพงเพชรและพิจิตร

กลุ่มจังหวัดที่ 5 ประกอบด้วยปทุมธานี นนทบุรี พระนครศรีอยุธยา และอ่างทอง

กลุ่มจังหวัดที่ 6 ประกอบด้วยสิงห์บุรี สระบุรี ชัยนาทและลพบุรี

กลุ่มจังหวัดที่ 7 ประกอบด้วยกาญจนบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรีและนครปฐม

กลุ่มจังหวัดที่ 8 ประกอบด้วยสมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์

กลุ่มจังหวัดที่ 9 ประกอบด้วยปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ นครนายก และ

สระบุรี

กลุ่มจังหวัดที่ 10 ประกอบด้วยระยอง ชลบุรี จันทบุรี และตราด

กลุ่มจังหวัดที่ 11 ประกอบด้วยหนองคาย อุดรธานี หนองบัวลำภู และเลย

กลุ่มจังหวัดที่ 12 ประกอบด้วยสกลนคร มุกดาหาร กافสินธุ์ และนครพนม

กลุ่มจังหวัดที่ 13 ประกอบด้วยขอนแก่น มหาสารคาม และร้อยเอ็ด

กลุ่มจังหวัดที่ 14 ประกอบด้วยบุรีรัมย์ ชัยภูมิ สุรินทร์ และนครราชสีมา

กลุ่มจังหวัดที่ 15 ประกอบด้วยยโสธร ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ อุบลราชธานี

กลุ่มจังหวัดที่ 16 ประกอบด้วยสุราษฎร์ ชุมพร และระนอง

กลุ่มจังหวัดที่ 17 ประกอบด้วยนครศรีธรรมราช ตรัง และพัทลุง

กลุ่มจังหวัดที่ 18 ประกอบด้วยภูเก็ต พังงา และกระบี่
 กลุ่มจังหวัดที่ 19 ประกอบด้วยปัตตานี ยะลาและนราธิวาส
 กลุ่มจังหวัดที่ 20 ประกอบด้วยสงขลา และสตูล
 โดยจะจัดเวทีนโยบายฯ ระดับกลุ่มจังหวัดพื้นที่ละ 7 ครั้ง รวม 20 เวที จำนวนคนเข้าร่วมประมาณ 200 คน/เวที ครอบคลุมจะเรียงตามเวทีนโยบายฯ ระดับชาติแต่ละครั้ง ซึ่งตัวชี้วัดจะคูจากจำนวนเวทีนโยบายฯ ที่จัด/จำนวนคนเข้าร่วม ส่วนประเด็นที่กำหนด มีทางออกทางเลือกที่ผ่านการวินิจฉัยร่วมจากเวทีฯ โดยเฉพาะเป็นเงื่อนไขของแต่ละพื้นที่หรือไม่และจะเป็นเวทีที่มีตัวแทนเป็นเครือข่ายเข้ามา มีส่วนร่วมและมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการขับเคลื่อนการเมืองภาคพลเมืองระดับพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมหลังเวที

6) แผนงานบริหารจัดการเครือข่ายและความเคลื่อนไหว (Network Management)

เป้าหมายของแผนงานคือ

- อำนวยความสะดวกและสนับสนุนการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนงาน ให้เกิดศักยภาพและประสิทธิภาพประสิทธิผลตามเป้าหมาย
- สนับสนุนเครือข่ายการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวเนื่องจากเวทีฯ และงานการเมืองภาคพลเมือง
- ก่อตัวภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน วางแผนและแนวทางการเคลื่อนไหวและจังหวะก้าวโดยอาศัยกระบวนการเวทีนโยบายสาธารณะ เป็นเครื่องมือ
- ตรวจสอบติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ส่วนองค์กรพันธมิตรและเครือข่ายที่เข้าร่วมโครงการฯ ประกอบด้วย
  - โครงการสำนักงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการพัฒนา (สสปช.)
  - สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.)
  - สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
  - สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา
  - มูลนิธิหมู่บ้าน
  - สำนักงานคณะกรรมการสิริชุดสุกิจและสังคมแห่งชาติ
  - สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ
  - สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
  - มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ

- สถาบันพระปกาเกล้า
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
- สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- ฝ่ายชุมชนสัมพันธ์ DTAC
- คณะกรรมการประจำ สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านฯ
- สำนักงานโครงการถักทอเครือข่ายพลังชุมชน-พลังแผ่นดิน
- สำนักวิจัยกฎหมายไทยกับการพัฒนา
- เครือข่ายส่งเสริมกระบวนการเสนอกฎหมายภาคประชาชน (สกข.)

บทที่ 3

ผลการดำเนินงาน

เนื้อหาของรายงานในบทนี้ จะนำเสนอถึงการดำเนินงานโครงการในช่วงที่ผ่านมา จนสิ้นสุดโครงการ ทั้งในภาพรวม และรายละเอียดในแต่ละกิจกรรม ทั้งในการดำเนินงานของส่วนกลาง ได้แก่งานเอกสารวิชาการ และการดำเนินงานของกลุ่มจังหวัด ตลอดจนการตอบสนองของพรบคการเมืองที่เข้าร่วม และแนวทางการเคลื่อนไหวต่อเนื่องของพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินงานโครงการทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่ เป็นเครื่องมือนำไปสู่การคลี่คลายปัญหา สถานการณ์สำคัญๆ ของประเทศไทย ของห้องเรียนในทางปฏิบัติ รวมถึงจะนำเสนอถึงปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานช่วงที่ผ่านมา ก่อนจะเข้าสู่บท สังเคราะห์ข้อเสนอเชิงนโยบายในบทถัดไป

3.1 ภาพรวมการดำเนินกิจกรรม

โครงการการจัดกระบวนการนโยบายสาธารณะ : การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน เพื่อผลักดันการเมืองภาคพลเมือง ที่มีกลไกดำเนินงานคือ คณะกรรมการกลุ่มจังหวัดทั้ง 20 กลุ่มจังหวัด (รายละเอียดตามเอกสารแนบท้ายรายงานหมายเลขอ 1) เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 15 เดือนธันวาคม 2547 ถึงวันที่ 14 เดือนมิถุนายน 2548 รวมเวลาทั้งสิ้น 6 เดือน โดยมีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในโครงการ ดังนี้

3.1.1 การผลิตเอกสารวิชาการเพื่อสื่อสารสาธารณะ ซึ่งมี 2 ลักษณะคือ

(ก) เอกสารกลางโครงการ เพื่อใช้ในเวทีนโยบายสาธารณะฯ ในระดับชาติ และ เป็นเอกสารเสริมในเวทีนโยบายสาธารณะฯ ระดับกลุ่มจังหวัด ที่มาจากการสังเคราะห์ ข้อมูลของทีมวิชาการโครงการร่วมกับเครือข่ายต่างๆ ที่ร่วบรวมประเด็นจากเวทีนโยบายสาธารณะฯ ระดับกลุ่มจังหวัด และเอกสารข้อเสนอเชิงของนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีจำนวน ทั้งสิ้น 4 เรื่อง ได้แก่

1. “เลือกคนที่รัก เลือกพรครไปคาน” : ยุทธวิธิให้กับเพื่อสังคมเข้มแข็ง

โดยนายแพทย์พลด deut ปั่นประทีป

2. ฝ่ายค้านของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว : ยิ่งฝ่ายค้านเข้มแข็งรัฐบาลยิ่งดีขึ้น

โดยศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วงศ์

3. บีกแบงสยาม'48 : จุดระเบิดวาระภาคประชาชน

โดยเครือข่ายการเมืองของพลเมืองร่วมกับเครือข่ายยุทธศาสตร์เพื่อประชาชนฯ ความยากจน

4. เลือกตั้ง'48 โหวตเพื่อสังคมเข้มแข็ง

โดยเครือข่ายการเมืองของพลเมือง ร่วมกับเครือข่ายยุทธศาสตร์เพื่ออาชนະความยากจน

(รายละเอียดตามเอกสารแนบท้ายรายงานหมายเลข 2)

(๑) เอกสารประเด็นข้อมูลสถานการณ์พื้นที่ เพื่อประกอบการประชุมในเวทีนโยบาย
สาธารณะในระดับกลุ่มจังหวัด ในเชิงประเด็น ที่ทีมวิชาการของแต่ละกลุ่มจังหวัดได้ร่วมกันเก็บ
รวบรวมข้อมูลสถานการณ์ปัญหา และความขัดแย้งต่างๆ ในพื้นที่ และจัดทำเป็นเอกสารข้อมูล
นำเข้าสู่การพูดคุย หารือถึงสถานการณ์ และครุ่นคิดถึงแนวทางการแก้ไขร่วมกันของผู้คนใน
พื้นที่ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 153 ชิ้นงาน จาก 49 เวทีกลุ่มจังหวัด ทั้งนี้ในบางกลุ่มจังหวัดได้ใช้
เอกสารชุดเดียวกันในหลายเวที เนื่องจากมีประเด็นหารือในเวทีเป็นประเด็นเดียวกัน

(รายละเอียดตามเอกสารแนบท้ายรายงานหมายเลข 3)

3.1.2 การจัดเวทีนโยบายสาธารณะเพื่ออาชนະความยากจน

เป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้าร่วมนำเสนอข้อมูล สถานการณ์ ปัญหา ความ
ขัดแย้งทั้งในภาพรวมของประเทศไทย และในระดับพื้นที่ เพื่อร่วมกันหาทางออกในเชิงนโยบาย และ
แก้ไขยุติธรรมในพื้นที่ ในการดำเนินการให้สถานการณ์ ปัญหา หรือความขัดแย้งนั้นถูก
คลี่คลายลงได้ดี ซึ่ง 7 เดือนของการดำเนินงานโครงการฯ สถาบันชุมชนห้องถักพัฒนาและ
คณะกรรมการกลุ่ม ได้ร่วมกันจัดเวทีนโยบายสาธารณะเพื่ออาชนະความยากจน ทั้งในส่วนกลาง
ที่ถือเป็นเวทีระดับชาติ และในระดับพื้นที่ ทั้งนี้ในช่วงแรกของการดำเนินการอยู่ในจังหวะของ
การรณรงค์เลือกตั้งทั่วไปสมนาชีกสภาน้ำแล้งราชภูร พ.ศ. 2548 เวทีนโยบายสาธารณะเพื่อ
อาชนະความยากจน จึงหยิบยกสถานการณ์การเลือกตั้งทั่วไป 2548 เป็นประเด็นนำในการ
หารือ โดยมีตัวแทนพรบคการเมืองหลักฯ เข้าร่วมเวทีทั้งในระดับชาติ และระดับพื้นที่ครอบคลุ่ม
พรรค ทั้งพรรคไทยรักไทย ประชาธิปัตย์ ชาติไทย มหานชน ความหวังใหม่ และถินไทย

โดยจัดขึ้นทั้งสิ้น 51 เวที เป็นเวทีระดับชาติ 2 เวที และเวทีระดับพื้นที่ซึ่งเป็นเวทีกลุ่ม
จังหวัด 49 เวที มีผู้เข้าร่วมอย่างหลากหลาย ทั้งกลุ่มประชาชนทั่วไป พ่อค้า/นักธุรกิจ ข้าราชการ
นักเรียน/นักศึกษา ผู้นำชุมชน และตัวแทนพรบคการเมืองที่เสนอตัววับเลือกตั้ง กว่า 10,000 คน
มีเรื่องราว สถานการณ์ต่างๆ ทั้งที่เป็นปัญหาระดับชาติ และรุปธรรมปัญหาในพื้นที่ ถูกหยิบ
ยกขึ้นมาพูดคุย นำเสนอ เพื่อหาทางคลี่คลายกว่า 100 เรื่อง และมีข้อเสนอแนวทางการ
คลี่คลายกว่า 100 แนวทาง

อย่างไรก็ตาม ภายใต้เงื่อนไขการสนับสนุน ในรายงานฉบับนี้ จึงจะนำเสนอเฉพาะผลการจัดเวทีนโยบายสาธารณะในระดับพื้นที่/กลุ่มจังหวัดเท่านั้น

3.2 เวทีนโยบายสาธารณะเพื่อเข้าชิงความยákจันในระดับพื้นที่/กลุ่มจังหวัด

เวทีนโยบายสาธารณะเพื่อเข้าชิงความยákจันในระดับพื้นที่ ถูกจัดขึ้นในลักษณะเวทีกลุ่มจังหวัด จำนวน 49 เวที ใน 20 กลุ่มจังหวัด ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2547 ถึงเดือนมิถุนายน 2548 โดยในช่วงต้นจะเป็นการจัดเวทีนโยบายสาธารณะเพื่อเข้าชิงความยákจันในสถานการณ์การเลือกตั้งทั่วไป 2548 ซึ่งเป็นการนำประเด็นปัญหา สถานการณ์ต่างๆ ทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่ เข้ามาพูดคุยหารือกันในเวที เพื่อหาทางออกร่วมกัน และรับฟังความคิดเห็นของตัวแทนพ嬷กรรมการเมืองต่างๆ ที่เข้าร่วมเวที ว่าจะมีแนวทางในการดำเนินการอย่างไร

ใน 49 เวที มีผู้เข้าร่วมอย่างหลากหลาย ทั้งกลุ่มประชาชนทั่วไป พ่อค้า/นักธุรกิจ ข้าราชการ นักเรียน/นักศึกษา ผู้นำชุมชน และตัวแทนพ嬷กรรมการเมืองที่เสนอตัวรับเลือกตั้ง จำนวน 11,263 คน มีเรื่องราว สถานการณ์ต่างๆ ถูกหยิบยกขึ้นมาพูดคุย นำเสนอ เพื่อหาทางคลี่คลายกว่าจำนวน 102 เรื่อง และมีข้อเสนอทางออกของการคลี่คลายกว่า 127 แนวทางหลัก ใน 9 ประเด็นหลักได้แก่ (1) การพัฒนาภาคการเกษตรไทย (2) การเปิดเขตการค้าเสรีกับต่างประเทศ (Free Trade Area : FTA) (3) ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน (4) นโยบายประธานาธิบดี (5) การปิดกั้นบทบาทภาคประชาชน (6) ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนใต้ (7) การวิเคราะห์สิทธิภาคประชาชน (8) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ (9) ประเด็นปัญหาสังคม อื่นๆ เช่น การศึกษา วัฒนธรรม ยาเสพติด เป็นต้น

รายละเอียดการจัดเวทีนโยบายฯ อยู่ในเอกสารแนบท้ายรายงานหมายเลข 4 (ตารางที่ 1)

ในส่วนนี้ จะเป็นการสรุปผลการจัดเวทีนโยบายสาธารณะเพื่อเข้าชิงความยákจันเป็นรายกลุ่มจังหวัดทั้ง 20 กลุ่มจังหวัด ทั้งประเด็นสถานการณ์ ปัญหาที่พูดคุยหารือกันในเวที ข้อเสนอแนวทางการดำเนินการเพื่อคลี่คลายปัญหาสถานการณ์ รวมทั้งแนวทางการดำเนินงานต่อเนื่อง เพื่อให้ข้อเสนอต่างๆ ได้รับการนำไปปฏิบัติ โดยรายละเอียดจะอยู่ในเอกสารแนบท้ายรายงานหมายเลข 5 (ตารางที่ 2) ท้ายรายงานนี้ ดังนี้

กลุ่มจังหวัดที่ 1

ประกอบด้วยจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง และแม่ฮ่องสอน ได้จัดเวทีนโยบายสาธารณะ จำนวน 3 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมจำนวน 2,330 คน ทั้งที่เป็นข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

พ่อค้า ประชาชนทั่วไป ผู้นำชุมชน นักศึกษา และชาวเข้าเมืองต่างๆ และมีตัวแทนจากพรรค การเมืองที่เข้าร่วมงานคือ ประชาธิปัตย์ มหาชน ชาติไทย และอื่นๆ

สถานการณ์ปัจจุบันต่างๆ ในพื้นที่ที่ถูกขยายขึ้นมาอย่างรวดเร็วเพื่อ accommodate ความเข้าใจและทางานออกร่วมกันมีทั้งสิ้น 5 ประดิษฐ์ได้แก่ ประดิษฐ์ปัจจุบันภาคเกษตรกรรมไทย ที่ตอนนี้เกษตรกรไม่สามารถทำประโยชน์สูงตามเงื่อนไขของสถาบันการเงินได้แล้ว ราคากลางลดลงต่ำลง อุปทานการกำหนดราคาของพ่อค้า ไม่มีเอกสารสิทธิ์ที่ดินทำกิน ซึ่งในช่วงที่ผ่านมาไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบ จริงจังและต่อเนื่องจากภาครัฐ ปัจจุบันการเปิดการค้าเสรี (FTA) โดยสินค้าเกษตรทั่วไปประเทศจีน ที่ตอนนี้มีผลผลิตทางการเกษตรของจีนเข้ามาตีตลาดผลผลิตทางการเกษตรไทย จนผลผลิตเกษตรกรไทยขายไม่ได้ การส่งเสริมวัฒนธรรมท่องถิ่น ที่มีอยู่มากมาย แต่ไม่ได้รับการส่งเสริม สนับสนุน ให้สามารถทำรายได้ให้กับท้องถิ่น นอกเหนือนี้ยังมีประดิษฐ์รวมถึงยังมีการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐ ที่ไม่เคารพต่อความหลากหลายของวัฒนธรรมในกรณีปัจจุบันผ่านและชาติพันธุ์อยู่ ความชัดเจนของนโยบาย ทิศทาง และการปฏิบัติการในเรื่องการจัดการทรัพยากรดิน น้ำ ป่า ในการสนับสนุนให้ชุมชนมีสิทธิ์ในการจัดการทรัพยากรดินชาติ และการสนับสนุน พ.ร.บ. ป่าชุมชน เพื่อคืนอำนาจจากการดูแล ทรัพยากรดินชาติให้ชุมชน และประดิษฐ์สุดท้ายคือ ปัจจุบันการเลือกปฏิบัติของเจ้าหน้าที่หน่วยราชการ ที่เอื้อต่อนายทุน และกีดกันประชาชน โดยเลือกบังคับใช้กฎหมายกับประชาชนมากกว่านายทุน โดยเฉพาะกับชนกลุ่มน้อย ในเรื่องการเข้าใช้ทรัพยากรดินชาติในพื้นที่

โดยมีการเสนอแนวทางการดำเนินการเพื่อคลี่คลายสถานการณ์ดังกล่าว 7 แนวทางหลักๆ ได้แก่ การสนับสนุนการทำเกษตรโดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง การสนับสนุนภาคเกษตรอย่างเป็นระบบครบวงจร การเร่งสำรวจและออกเอกสารสิทธิ์ให้เกษตรกร การกำหนดประเภทสินค้าเกษตรที่จะเปิดเสรีทางการค้า การส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น การสำรวจและขึ้นทะเบียนชุมชนกลุ่มน้อย การออกแบบตราการป้องกันการเลือกปฏิบัติต่อประชาชนของเจ้าหน้าที่และหน่วยราชการ

ในส่วนของพรรคการเมืองที่เข้าร่วมนั้น ตัวแทนพรรคที่เข้าร่วมเห็นด้วยกับแนวทางที่ภาคประชาชนนำเสนอและรับเป็นพันธกิจของพรรคที่จะผลักดันกับผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งรัฐบาล ต่อไป ผ่านตัวของผู้สมัครเองรับปากที่จะดำเนินการแก้ปัญหาให้โดยเร็ว

ทั้งนี้ ได้ร่วมกันเสนอแนวทางการดำเนินการต่อเนื่องเพื่อให้ข้อเสนอได้รับการปฏิบัติ/ตอบสนองอย่างจริงจัง ดังนี้

1. ในเชิงกลไก แกนนำที่ประกอบด้วยผู้นำชุมชน/หมู่บ้าน ผู้นำศาสนา

ประชาธิรัฐชาวบ้าน ข้าราชการบำนาญ นักวิชาการอิสระ และนักศึกษา จะช่วยกันเข้มต่องานในระดับพื้นที่ ทำให้เกิดแกนนำในระดับอำเภอ จนถึงตำบลและ

หมู่บ้าน รวมทั้งเชื่อมต่อเครือข่ายต่างๆ เพื่อสร้างพันธมิตรในการทำงาน เช่น เครือข่ายเกษตรพอเพียง เครือข่ายภูมิปัญญาท้องถิ่น เครือข่ายปักป้องสิทธิ เป็นต้น

2. ในเชิงกระบวนการเคลื่อนไหว จะเริ่มจากการรวบรวมประเด็นปัญหาพื้นที่ และทำทะเบียนสมาชิกผู้เกี่ยวข้อง และสังเคราะห์ความรู้ในการแก้ไขปัญหา จากนั้นจะจัดเวทีเสวนาร่วมกับเคราะห์ปัญหา และหาแนวทางแก้ไข โดยมีนักวิชาการอิสระเข้าร่วมให้ความรู้และแนวทาง และร่วมกันพัฒนาเป็นข้อเสนอ ในเชิงนโยบาย เพื่อเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและพัฒนาเมือง โดยกำหนด เงื่อนเวลาในการติดตามผลที่ชัดเจน และใช้กลไกการสื่อสารที่หลากหลาย เพื่อ สื่อสารการเคลื่อนไหวต่อสาธารณะ

กลุ่มจังหวัดที่ 2

จังหวัดในกลุ่มนี้ได้แก่จังหวัดเชียงราย พะเยา แพร่ น่าน โดยได้จัดทำที่นิابةสาธารณะ จำนวน 2 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมจำนวน 440 ทั้งประชาชนทั่วไป ข้าราชการ พ่อค้า และนักเคลื่อนไหว ขณะเดียวกันก็มีพัฒนาเมืองที่เข้าร่วมในเวทีได้แก่พัฒนาเมือง, ชาติไทย, ประชาธิปไตย

สถานการณ์ปัญหา ที่ถูกหยิบยกมาพูดคุยในเวทีมีมากถึง 7 ประเด็น และได้ช่วยกันเสนอแนวทางการดำเนินงานแก้ไขถึง 13 แนวทางหลักๆ ทั้งเรื่อง ความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ที่มีไม่มากนักและไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ให้เกิดความเข้าใจและมีบทบาทอย่างจริงจัง ทำให้เสียสิทธิที่ควรจะได้รับไปไม่น้อย ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ เนื่องจากได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า(FTA) การบุกรุกป่าของนายทุน โดยที่ประชาชนไม่ได้รับการสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่า การว่างงานของประชาชนและเยาวชนนอกฤดูกาลผลิตและการเรียน ที่ส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมหลวายอย่างตามมา การส่งเสริมการศึกษาเยาวชน ปัญหางดงทุนหมู่บ้าน ที่ไม่สนับสนุนให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชน ประเด็นสุดท้ายคือ ปัญหาเรื่องการสร้างเขื่อนแก่งเตี้น และประเด็นอื่นๆ เช่น การพัฒนาแม่น้ำโขง

ในส่วนแนวทางการดำเนินการเพื่อแก้ไข 13 แนวทางหลักฯ นั้นประกอบด้วย ต้องส่งเสริมให้กลุ่มประชาชนสังคม กลุ่มประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาของท้องถิ่น เอง มีการประเมินผลการทำงานของสมาชิกทั้งสองส่วนโดยการประชาพิจารณ์ ส่งเสริมการปรับรูปผลผลิตทางการเกษตร สนับสนุนการสร้างตลาดสินค้าของท้องถิ่นเอง ทบทวนการเปิดเขตบริการค้าที่ทำให้เกษตรกรไทยเสียเปรียบ ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติโดยชุมชน พัฒนาการศึกษา

และสนับสนุนการมีวิทยุชุมชนเพื่อการศึกษา เปิดเผยแพร่ข้อมูลผลกระทบจากอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อชุมชน และเร่งแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการสร้างเขื่อนแก่งสีอเต้นโดยเร็ว

ส่วนความคิดเห็นของพรบกการเมืองที่เข้าร่วมนั้น ทุกพรบคับເອາຂ້ອເສັນອຕ່າງໆ ໄປ
ບຣີກະຫາກເວົ້ອໃນພຣົກ ກ່ອນຈະນຳເສັນອຕ່ອຮັບປາລ ແລະຜລກດັນໄໝເກີດກາແກ້ໄຂຕ່ອໄປ

ທີ່ນີ້ໃນເວົ້ອກລຸ່ມຈັງຫວັດໄດ້ເສັນອແນວທາງການຄື່ອນໄຫວຕ່ອນເນື່ອເພື່ອໃຫ້ຂ້ອເສັນອຄູກຂໍາຍາຍ
ຜລທັ້ງໃນຮະດັບພື້ນທີ່ແລະໃນຮະດັບນໂຍບາຍ ດັນນີ້

1. ໃນເຊິ່ງກລິກ ຈະຕັ້ງຄະນະກວມກາຜູ້ວັບຜິດຂອບ ທີ່ມາຈາກຜູ້ນໍາໜຸ່ມໜຸ່ນ
ອົງຄົກພັດນາເອກະນາ ເຢວຍໜານແລະນັກສຶກສາ
2. ໃນເຊິ່ງກະບວນການຄື່ອນໄຫວ ໃຊ້ແນວທາງກາວຽບຮ່ວມພັດທາງວັດນອຮ່ວມ
ກຸມປັ້ງປຸງຂອງທ້ອງຄືນເປັນເຄື່ອງນີ້ໃນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນທ້ອງຄືນ ໂດຍ
ຮວບຮ່ວມຜູ້ປະຊົງໜ້າບ້ານ ດ້ວຍວັດນອຮ່ວມທ້ອງຄືນ ວ່າມກັບກາຄສ່ວນອື່ນໆ ພັດນາ
ເປັນຫຼັກສູດຕຽກການພັດນາທ້ອງຄືນ ແລະສົງເສົມກິຈກວມດ້ານວັດນອຮ່ວມທ້ອງຄືນ ແລະ
ຈະຈັດກະບວນການສື່ອສາງແພວ່ນໜຸ່ມໜຸ່ນຕ່ອສາຫະນະຍ່າງຕ່ອນເນື່ອງ

ກລຸ່ມຈັງຫວັດທີ 3

ຈັງຫວັດໃນກລຸ່ມນີ້ໄດ້ແກ່ ພິຈຸນຸໂລກ ຕາກເພື່ອບູຮົດ ສູໂໂຫ້ຍ ແລະອຸຕຣິຕົກ ໄດ້ຈັດເວົ້ອ
ນໂຍບາຍສາຫະນະ ຈຳນວນ 2 ຄຮ້າ ມີຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມເວົ້ອຈຳນວນ 400 ດັ່ງປະກາດທີ່ໄປ ນັກສຶກສາ
ຂ້າວ່າງກາງ ແລະຜູ້ນໍາທ້ອງຄືນ ວ່າມທັງຕ້າວແທນຈາກພຣະການເນື່ອງໄດ້ແກ່ ພຣະປະຊືປີຕົມ, ໄກສະກຳ
ໄທ ແລະມາຫາຊນ

ສະຖານັກຄົນ ປັ້ນຫາທີ່ຖືກຫຍິບຍາມາພຸດຄຸຍໃນເວທີກລຸ່ມຈັງຫວັດນີ້ ມີ 4 ປະເທົ່ານີ້ໄດ້ແກ່
ໜີ້ສື່ນເກະທຽກ ອັນເນື່ອມາຈາກຮາຄາຜລຜລິຕົກຕໍ່າ ແລະຕ້ັນທຸນການຜລິຕົງ ແລະຄູກໜ້າດ້ວຍກັບ
ຮຽນຊາຕີຄືອກຍັດ ຈະຕ້ອງກູ່ຍື່ນເຈິ່ງໃນແລະນອກຮະບັບ ຈະໄໝສາມາດທ່ານໄດ້ມາຈ່າຍໜີ້ສື່ນ
ໄດ້ ປະເທົ່ານີ້ການມີບທບາທໃນການກຳນົດທີສາກາ ນັກການເນື່ອງ ທີ່ໄໝໄດ້ຮັບການສົ່ງເສົມ ສັນບສຸນຍ່າງ
ຈິງຈັງໃນການປົງປົກ ປະເທົ່ານີ້ການຊັດເຈນເວົ້ອການພັດນາສື່ແຍກອົນໂດຈິນ ໃຫ້ເປັນສູນຍົກລາງທາງ
ເສຽ່ງສູກໃຈໃນກຸມປານີ້ ປະເທົ່ານີ້ສື່ທີ່ມີໜຸ່ມໜຸ່ນໃນກາຮ່ອງຢ່າຍອ້າຍຍະແລະທີ່ດິນທຳກິນ ແລະ ປະເທົ່ານີ້ການ
ຈັດບວກສາຫະນະຍ່າງ ຊຶ່ງທັງໝົດເປັນສະຖານັກຄົນປັ້ນຫາທີ່ປະການຕ້ອງການມີສ່ວນຮ່ວມໃນ
ການແກ້ໄຂປັ້ນຫາ

ຊຶ່ງມີຂໍ້ອເສັນອແນວທາງການດຳເນີນການເພື່ອຄື່ອຍສະຖານັກຄົນປັ້ນຫາຕ່າງໆ ຈຳນວນ 4
ແນວທາງໄດ້ແກ່ ຮັບຕ້ອງກຳນົດນໂຍບາຍແລະມາຕຽກກາງແກ້ໄຂປັ້ນຫາເກະທຽກຮອຍ່າງເປັນຮະບັບ
ແລະຄວບວງຈາ ທັງຍັງຕ້ອງດຳເນີນກາຮ່ອຍ່າງຕ່ອນເນື່ອງ ສັນບສຸນໃຫ້ປະການມີສ່ວນຮ່ວມແກ້ໄຂປັ້ນຫາ

ในพื้นที่โดยสนับสนุนทั้งงบประมาณ และการตอบสนองผลการทำงานของภาคประชาชน โดยเริ่ว กำหนดทิศทางการพัฒนาอย่างจังหวัดให้เป็นศูนย์กลางการค้าในกลุ่มประเทศอาเซียน อย่างชัดเจน และแนวทางสุดท้ายคือการเร่งจัดบริการสาธารณสุขให้ทั่วถึงโดยเริ่ว

โดยตัวแทนพรบคการเมืองที่เข้าร่วมได้รับที่จะนำข้อเสนอเข้าปรึกษาหารือในพรบคที่ สังกัด และในเวทีกลุ่มจังหวัดได้หารือถึงแนวทางการดำเนินงานต่อเนื่องเพื่อติดตามให้ข้อเสนอ ได้รับการแก้ไข และได้ข้อสรุปแนวทางการดำเนินงานต่อเนื่อง ดังนี้

1. ในเชิงกลไกขับเคลื่อน จะสร้างกลไกประสานงาน ที่เชื่อมร้อยเครือข่ายทุก เครือข่ายในพื้นที่ ทั้งเพื่อเฝ้าระวังปัญหา จัดกระบวนการเรียนรู้ และติดตาม ความคืบหน้า
2. ในเชิงกระบวนการ จะจัดเวทีเรียนรู้ และติดตามความคืบหน้าของการแก้ไข ปัญหา

กลุ่มจังหวัดที่ 4

จังหวัดที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์ อุทัยธานี กำแพงเพชร และพิจิตร ได้จัด เวทีนโยบายสาธารณสุขฯ ไปจำนวน 3 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมเวทีจากข้าราชการ นักศึกษา และ ประชาชนทั่วไป จำนวน 601 คน มีตัวแทนพรบคการเมืองเข้าร่วม 2 พรบคคือ พรบคมหาชน และ ชาติไทย

ประเด็นสถานการณ์ที่กลุ่มจังหวัดได้นำมาพูดคุย หารือเพื่อหาทางออกในเชิงนโยบายมี 4 ประเด็นหลักได้แก่ ประเด็นการสนับสนุนการพัฒนาภาคเกษตรของภาควัสดุ ที่เห็นว่า ขาด ความจริงจังและจริงใจ โดยพิจารณาจากความต่อเนื่อง และเป็นระบบในการแก้ไขปัญหา ที่ขาด อยู่อย่างชัดเจน ส่งผลให้เกษตรกรยังคงมีหนี้สิน ไม่สามารถกำหนดราคาสินค้าเองได้ ฯ ประเด็น การดำเนินงานของ สบภ. ล่าช้า ทั้งในการสำรวจการถือครองที่ดินเกษตรกร และการให้เอกสาร ลิฟท์ ประเด็นการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชันของภาควัสดุและการเมือง ที่มุ่งใช้ผลการสืบสวน เพื่อประโยชน์ส่วนตัวและพวกรั่วของมากกว่าประโยชน์ของประเทศไทยและประชาชน และไม่ สนับสนุนให้ประชาชนทำหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบการทุจริต นอกจากนี้ยังพบว่าสถานการณ์ ปัญหายาเสพติด การพนัน และผู้มีอิทธิพล ยังคงมีอยู่ ขณะที่การปลูกฝังสำนึกด้านคุณธรรมใน กลุ่มคนต่างๆ มีอยู่น้อย และประเด็นสุดท้ายคือ การแก้ไขปัญหาการบุกรุก ก่อสร้างอาคารใน เมืองน้ำปิง ที่ไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง

ทั้งนี้ในเวทีได้มีการนำเสนอทางออกในการแก้ไขปัญหาไว้ 7 แนวทางหลักๆ ได้แก่ การ ผลักดันกฎหมายเพื่อคุ้มครองและปกป้องเกษตรกร การสนับสนุนให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุน การผลิต เพื่อเพิ่มรายได้ การส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตโดยกลุ่มเกษตรกร

เอง การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร การส่งเสริมการแปรรูปผลิต และการสนับสนุนให้เกษตรกรไทยมีติดต่อทางประเทศของตนเอง การเร่งปรับปรามผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ และคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลการทุจริต ด้วยการผลักดันกฎหมายรับรองบทบาทประชาชนในการตรวจสอบการทุจริต และการเร่งพื้นฟูแม่น้ำปิงให้สมบูรณ์

ชี้ตัวแทนพ嬷กการเมืองที่เข้าร่วมได้รับปากที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาให้ในส่วนการเคลื่อนไหวต่อเนื่องเพื่อให้ข้อเสนอได้รับการปฏิบัติ ในเวทีกลุ่มจังหวัดได้หารือจนได้ข้อสรุปแนวทาง ดังนี้

1. ในเชิงกลไกขับเคลื่อน จะให้แก่น้ำชุมชน กลุ่ม ชุมชนต่างๆ นักศึกษา ข้าราชการ เป็นแกนหลักดำเนินงาน
2. ในเชิงกระบวนการ จะมีการจัดทำฐานข้อมูลปัญหา และสมาชิกห้องที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ผู้สนใจการแก้ไขปัญหา และจัดเรทีล้านบ้านล้านเมือง ให้เป็นเวทีแสดงความคิดเห็นของประชาชน และเชิญนักวิชาการ ประชุมชาวบ้านมาให้ข้อมูลความรู้ กับสมาชิกและผู้สนใจ มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ผ่านสื่อวิทยุ ชุมชน และสื่ออื่นๆ นอกจากนี้ ยังจะจัดการระดมทุนเพื่อใช้ในการทำงาน เพื่อให้เกิดความเป็นอิสระของการทำงานอีกด้วย

กลุ่มจังหวัดที่ 5

จังหวัดที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ นนทบุรี พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี และอ่างทอง มีการจัดเวทีนโยบายสาธารณะฯ ทั้งสิ้น 3 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมกว่า 478 คน ทั้งประชาชนทั่วไป ผู้นำชุมชน นักศึกษา ข้าราชการ และตัวแทนพ嬷กการเมืองจากพ嬷กประชาชน ปทุมธานี และชาติไทย

ประเด็นสถานการณ์ ปัญหา ที่ได้มีการหารือในกลุ่มจังหวัดนี้ เพื่อหาแนวทางการดำเนินการคล้ายมี 8 ประเด็นได้แก่ ประเด็นการทุจริตในหน่วยงานรัฐ องค์กรปกครองท้องถิ่น และนักการเมือง ผ่านโครงการต่างๆ ที่พบรั่นได้แต่ไม่ถูกดำเนินการ และประชาชนก็ไม่ได้รับการสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการแต่อย่างใด ประเด็นกองทุนหมู่บ้าน ที่ให้กู้โดยไม่สอดคล้องกับวิถีการผลิตของชาวบ้าน และไม่มีกระบวนการติดตามการใช้เงินยืมนั้น ทำให้การใช้เงินไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ชาวบ้านมีหนี้เพิ่ม กองทุนมีหนี้เสียจำนวนมาก บัญหาที่อยู่อาศัย บัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ ประชาชนมีรายได้น้อยลง ประเด็นการส่งเสริมให้ผลิตสินค้าของตำบล แต่ไม่มีตลาดให้ค้าขาย บัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนเลื่อมโกรน และประเด็นการพัฒนาการศึกษาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

โดยความเห็นของผู้เข้าร่วมในกลุ่มจังหวัดได้เสนอแนวทางแก้ไขไว้ 7 แนวทางได้แก่ การประชาสัมพันธ์เผยแพร่สิทธิ์ประชาชนตามรัฐธรรมนูญ และสิทธิ์ในการตรวจสอบการทำงาน

ของภาคราชการและการเมือง การพัฒนาอาชีพของประชาชน ทั้งการส่งเสริมอาชีพหัตถกรรม จักسان การลดต้นทุนการผลิต การปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อเพิ่มศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยว การกำหนดนโยบายกำกับและติดตามการดำเนินงานของทุนหมุนบ้าน การเร่งสำรวจประชาชนที่อาศัยในชุมชนเพื่อจัดระบบสาธารณสุขให้เป็นมาตรฐาน และการให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

พรrocการเมืองที่เข้าร่วมเวทีได้รับมอบเอกสารข้อมูลที่ตัวแทนจากเวทีมอบให้ และรับปากจะดำเนินการให้

ในส่วนของการดำเนินงานต่อเนื่อง ในเวทีกลุ่มจังหวัดได้หารือจนได้ข้อสรุปแนวทางดังนี้

1. ในเชิงกลไกดำเนินงาน จะจัดการประชุมภาคีทั้งหมดทั้งแกนนำชุมชน ประชาชน สังคม และเครือข่ายต่างๆ เพื่อวางแผนกลไกรับผิดชอบในระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับอำเภอ จนถึงตำบล และผู้รับผิดชอบเชิงประเด็นปัญหาให้ชัดเจน
2. ในเชิงกระบวนการ จะมีการระดมทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่าย พื้นที่ และเชิงประเด็น ให้สามารถดำเนินกิจกรรมได้

กลุ่มจังหวัดที่ 6

จังหวัดที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่จังหวัดสิงห์บุรี สระบุรี ชัยนาท และลพบุรี ได้จัดเวทีนโยบายสาธารณะ ไปแล้วทั้งสิ้น 4 เวที มีผู้เข้าร่วมจำนวน 929 คน เป็นกลุ่มนักศึกษา ประชาชนทั่วไป ข้าราชการ และนักการเมือง โดยมีตัวแทนพรrocการเมืองที่เข้าร่วมเวทีจากพรrocมหาชน ประชาธิปัตย์ ชาติไทย และไทยรักไทย

ประเด็นที่ถูกหยิบยกมาดำเนินการและพูดคุยหารือในกลุ่มจังหวัดนี้มีทั้งสิ้น 7 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นปัญหานลพิษที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม ที่ส่งผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยที่ภาครัฐไม่มีการดำเนินการตรวจสอบ และแก้ไขอย่างจริงจัง ประเด็นปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ในการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น ประเด็นปัญหาความไม่เป็นธรรมเชิงโครงสร้าง ที่ส่งผลให้ประชาชนถูกละเมินสิทธิ และรัฐไม่ได้มีการดำเนินการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ปัญหาโครงการ 30 บททุกโครงการ ที่ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมในการให้บริการแก่ประชาชนที่มีและใช้สวัสดิการในการรักษาพยาบาลต่างกัน ปัญหาราคาผลผลิตทางการเกษตรและแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาเยาวชนติดยาเสพติด ปัญหาซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ ในเวทีกลุ่มจังหวัดได้ช่วยกันดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวไว้

แนวทางหลัก ได้แก่ การใช้มาตรการลงโทษขั้นสูงสุดต่อโรงงานที่ปล่อยมลพิษ การสนับสนุนให้ทำการเกษตรควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง การปรับเปลี่ยนการผลิตภาคเกษตรไปสู่

สินค้าที่มีศักยภาพ แนวทางการเร่งพื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลาย การใช้มาตรการทางกฎหมายและสังคมเพื่อปรบกปรามการทุจริตคอร์รัปชัน การพัฒนาสื่อเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะ การติดตามการให้บริการของสถานพยาบาลในโครงการ 30 นาท การพัฒนาระบบการศึกษาให้เข้าถึงทุกระดับและมีมาตรฐานที่เท่าเทียมกัน

ในส่วนตัวแทนพรครการเมืองที่เข้าร่วมเว็บนั้น แม้จะเห็นความสำคัญของประเด็นที่เสนอแต่ก็มีท่าที่แบ่งรับแบ่งสู้ที่จะรับข้อเสนอจากเวที แต่ก็รับปากที่จะนำเข้าหารือในพรครเพื่อทำเป็นนโยบายพรครต่อไป และจะช่วยผลักดันให้ข้อเสนอได้ผลสำเร็จ

ส่วนการดำเนินงานต่อเนื่อง เพื่อติดตามการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการสร้างความรู้ ความเข้าใจต่อประเด็นปัญหาของพื้นที่นั้น ได้มีแนวทางจากเวทีดังนี้

1. ในเชิงกลไกขับเคลื่อน จะประสาน ผลักดัน และพัฒนาศักยภาพแกนนำภาคส่วนต่างๆ ให้เกิดศูนย์ประสานงานภาคประชาชน ที่ประกอบด้วยชาวสังคมผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ครูอาจารย์ ประชาชนชาวบ้าน ข้าราชการ เยาวชน เป็นแกนดำเนินการ
2. ในเชิงกระบวนการ จะจัดเวทีพบปะอย่างต่อเนื่องของภาคีต่างๆ ในพื้นที่ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และพัฒนาศักยภาพแกนนำ และตั้งเป็นกลุ่มติดตามปัญหาในเชิงประเด็น เช่น ประเด็นทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประเด็นการทุจริตคอร์ปชัน และผู้มีอิทธิพล เป็นต้น ตลอดจนรวมความรู้ต่างๆ ในการดำเนินงาน เช่น ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และจัดทำเป็นฐานข้อมูลของพื้นที่ จำนวน ก็จัดให้มีเวทีเพื่อแลกเปลี่ยนปัญหา และหาแนวทางออกกำบังประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนเป็นเวทีเพื่อให้ความรู้ในเรื่องสิทธิและการปกป้องรักษาสิทธิของประชาชนในด้านต่างๆ รวมทั้งการผลักดันให่องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานของประชาชน โดยการทำงานหั้งหมด จะมีการสื่อสารข้อมูล ข่าวสารต่างๆ ให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง

กลุ่มจังหวัดที่ 7

จังหวัดที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ราชบุรี สุพรรณบุรี นครปฐม และกาญจนบุรี กลุ่มนี้ได้จัดเวทีนิยابةสาธารณะ ไป 1 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมจำนวน 200 คน เป็นกลุ่มผู้นำชุมชน ประชาชนทั่วไป ข้าราชการ

ประเด็นปัญหาที่หยิบยกมาพูดคุยหารือกันในกลุ่มจังหวัดนี้ มีทั้งสิ้น 4 ประเด็นคือ ปัญหาการนุกรุกและทำลายสภาพแวดล้อม ปัญหาการทุจริตในหน่วยงานรัฐ ในท้องถิ่น ทั้งการ

รับสินบนเพื่อการออกสัมปทานบัตร และการเอื้อประโยชน์ต่างๆ ปัญหาやすพติดและผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น ที่ยังคงมีอยู่ไม่ได้ลดน้อยลง และ ปัญหาการออกเอกสารสิทธิ์ที่ดินทำกินของเกษตรกร ที่ได้รับล่าช้า ขณะที่นายทุนได้รับไปก่อน

ซึ่งในเวทีกลุ่มจังหวัดได้มีการเสนอแนวทางการดำเนินงานแก้ไขไว้ 3 แนวทางหลัก ได้แก่ การสนับสนุนให้ประชาชน กลุ่มประชาสังคม มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ การใช้มาตรการปราบปราม ควบคู่กับการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน สังคม ในการแก้ไขปัญหาやすพติดและผู้มีอิทธิพล และการจัดสรุบที่ดินอย่างเป็นธรรม

กลุ่มจังหวัดที่ 8

จังหวัดที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ สมุทรสาคร ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี และสมุทรสงคราม กลุ่มนี้ได้จัดเวทีนโยบายสาธารณะฯ ไป 1 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมจำนวน 153 คน ทั้งกลุ่มประชาชนทั่วไป ผู้นำชุมชน และข้าราชการ

ประเด็นปัญหาสถานการณ์ที่ถูกนำมาพูดคุยหารือในเวทีกลุ่มจังหวัดมี 4 ประเด็นได้แก่ ประเด็นความไม่ชัดเจนของผลกระทบจากการก่อสร้างทางยกระดับเลียบชายฝั่งทะเล (Land Bridge) เนื่องจากไม่มีกระบวนการประชาพิจารณ์เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูล ประเด็นการไม่สามารถในการกำหนดตลาดของเกษตรกรและกลุ่มประมง เนื่องจากต้องคำนึงถึง พ่อค้าคนกลาง และขาดความรู้เรื่องการตลาด ประเด็นด้านสุขภาพ ทั้งความไม่พอเพียงของสถานบริการสุขภาพ และเครื่องมือที่เป็นมาตรฐาน ตลอดจนขาดช้าสารปัญหาด้านสุขภาพ และ ประเด็นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ซึ่งไม่ได้รับการสนับสนุนจากทุก ระดับองค์กร

ทั้งนี้ ในเวทีกลุ่มจังหวัดได้เสนอแนวทางการดำเนินการเพื่อแก้ไขไว้ 4 แนวทางด้วยกัน คือ การทำประชาริจารณ์โครงการก่อสร้างทางยกระดับเลียบชายฝั่งทะเล (Land Bridge) การส่งเสริมความรู้ด้านการตลาดและหลักประกันราคาต่อเกษตรกรและกลุ่มประมง การพัฒนา มาตรฐานของสถานีอนามัยและโรงพยาบาล และ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การตัดสินใจดำเนินงานโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน

กลุ่มจังหวัดที่ 9

จังหวัดที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ นครนายก สระแก้ว และ ปราจีนบุรี กลุ่มนี้ได้จัดเวทีนโยบายสาธารณะฯ ไปทั้งสิ้น 2 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมจำนวน 468 คน ทั้งที่เป็นข้าราชการ ผู้นำชุมชน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป เข้าร่วมเวทีด้วย

ประเด็นที่ถูกนำเสนอและพูดคุยในเวทีกลุ่มจังหวัดนี้ มี 3 ประเด็น ได้แก่ ปัญหาการก่อสร้างศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ ปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรถูกทำลาย อันเนื่องจากการปล่อยของเสียจากโรงงาน และการใช้สารเคมีการเกษตร เช่นกรดเปปูหาที่แม่น้ำปราจีนบุรี และประเด็นหนึ่งที่สินและแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรขาดแคลน ของเกษตรกร

ทั้งนี้ ในเวทีได้ช่วยกันระดมความคิดและเสนอทางออกของปัญหาในเรื่องต่างๆ ไว้ 3 แนวทาง ได้แก่ การทบทวนการก่อสร้างศูนย์วิจัยนิวเคลียร์และการทำประชาพิจารณ์โครงการ การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาทรัพยากรและจิงจังกับการจัดการโรงงานที่ปล่อยมลพิษ และการส่งเสริมการทำเกษตรยั่งยืนเพื่อการพึ่งตนเอง และการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรฯ

กลุ่มจังหวัดที่ 10

จังหวัดที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด กลุ่มนี้ได้จัดเวทีนี้โดยนายสาธารณฯ ไป 3 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมจำนวน 600 จากประชาชน ข้าราชการ พ่อค้า/นักธุรกิจ โดยมีตัวแทนพ嬷ค์ไทยรักไทย มหาชน ชาติไทย ความหวังใหม่ และประชาธิปัตย์ เข้าร่วมเวทีด้วย

ประเด็นสถานการณ์ที่กลุ่มจังหวัดได้มีการพูดคุย หารือมีทั้งสิ้น 4 ประเด็น ได้แก่ การขาดความรู้ทางการเกษตรของเกษตรกร ที่ทำให้สร้างผลผลิตที่มีคุณภาพน้อย ส่งผลต่อราคารายได้และหนี้สิน ปัญหาเยาวชนติดยาเสพติดมีค่านิยมที่ผิดและก่ออาชญากรรม ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรปกครองท้องถิ่น และในโครงการก่อสร้างของรัฐ และ การใช้อำนาจของผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น หลายฝ่ายที่ร่วมมือกัน ทั้งการบุกรุกป่า การเวนคืนที่ดินโดยไม่ชอบ

ซึ่งในเวทีกลุ่มจังหวัดได้มีการเสนอแนวทางการแก้ไขไว้ 7 แนวทาง ได้แก่ การส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรเพื่อเรียนรู้เทคนิคการผลิต ทั้งเพื่อเพิ่มคุณภาพ และลดต้นทุน การจัดทำข้อมูลผลกระทบจากการทำการเกษตรแบบปัจจุบันต่ออนาคต การป้องกันการกดราคาเพื่อป้องกันการปัญหาราคาผลผลิตเกษตรต่ำ การส่งเสริมการใช้เวลาว่างของเยาวชน และการควบคุมล็อกดาวน์ อนามัย การควบคุม สนับสนุนการควบคุม ตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองท้องถิ่นของประชาชน โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มเครือข่ายประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบการทำงาน จิงจังกับการแก้ไขปัญหาการร่วมมือกันทุจริตของข้าราชการ นายทุน

ทั้งนี้ ในเวทีฯ ได้มีการหารือเรื่องกระบวนการเคลื่อนไหวต่อเนื่อง เพื่อผลักดันให้ข้อเสนอได้รับการปฏิบัติ ซึ่งมีแนวทางที่นำเสนอ ดังนี้

1. ในเชิงกลไกขับเคลื่อน จะมีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานเครือข่ายประชาชน เพื่อดำเนินงาน โดยมีทีมวิชาการ ทำงานศึกษาวิจัยปัญหาและผลกระทบอย่างจริงจัง และสร้างวิทยากรในท้องถิ่นเพื่อดำเนินการ

2. ในเชิงกระบวนการ จะมีกระบวนการศึกษาวิจัย และจัดทำฐานข้อมูลปัญหา และผู้รับผลกระทบ และภาคีที่เกี่ยวข้อง จัดเวทีเพื่อสร้างความเข้าใจในกระบวนการคิดเพื่อแก้ไขปัญหา และพัฒนาอยุทธาศาสตร์ในการจัดการปัญหา ประสานสื่อมวลชนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและขยายบทบาทภาคประชาชนในการจัดการปัญหา

กลุ่มจังหวัดที่ 11

จังหวัดที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ อุดรธานี หนองบัวลำภู หนองคาย และเลย กลุ่มนี้ได้จัดเวทีนิยามสาธารณณะฯ ไป 2 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมจำนวน 470 ทั้งประชาชนทั่วไป ข้าราชการ และนักศึกษา

ประเด็นปัญหา สถานการณ์ที่หยิบยกมาพูดคุยในเวทีฯ มี 5 ประเด็นด้วยกัน ได้แก่ ปัญหาการทุจริตในการเลือกตั้ง ทั้งการซื้อเสียง และการข่มขู่ ปัญหานี้สิน ที่ดินทำกินและน้ำเพื่อการเกษตรของเกษตรกร ปัญหาการถ่ายโอนสถานศึกษาให้องค์กรปกครองท้องถิ่น และปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรณีการดูดทรายในแม่น้ำโขง ที่ทำให้คลื่นพังทลาย และการควบคุมความสะอาดของร้านค้าริมแม่น้ำ

ซึ่งในเวทีฯ ได้มีการเสนอแนวทางการแก้ไขไว้ 5 แนวทาง ได้แก่ การสนับสนุนให้มีองค์กรประชาชนเพื่อตรวจสอบการทุจริตในการเลือกตั้งทุกหมู่บ้าน การผลักดันให้กองทุนพื้นฟูฯ ให้สามารถดำเนินการช่วยเหลือเกษตรกรได้โดยเร็ว การจัดสรุบที่ดินว่างเปล่าให้เกษตรกรจากที่ดินในเขตป่าเสื่อมโทรมและการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อเกษตรกร การทบทวนนิยามการถ่ายโอนสถานศึกษาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การตรวจสอบและควบคุมการดำเนินกิจกรรมบนลำน้ำโขง ทั้งการดูดทรายและการค้า

กลุ่มจังหวัดที่ 12

จังหวัดที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ มุกดาหาร สกลนคร กาฬสินธุ์ และนครพนม ได้จัดเวทีนิยามสาธารณณะฯ ไปแล้ว 3 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมเวทีจำนวน 977 คน มีผู้เข้าร่วมที่มาจากประชาชนจากทุกอำเภอ ผู้นำท้องถิ่น พ่อค้า นักธุรกิจ นักศึกษา ข้าราชการ และตัวแทนพรรคการเมืองจากพื้นที่ไทยว้าไทย มหาชน และความหวังใหม่

ประเด็นสถานการณ์ ปัญหาที่ถูกพูดคุย หารือในเวทีกลุ่มจังหวัดนี้ มี 7 ประเด็น ได้แก่ ปัญหานี้สินและการขาดความรู้ของเกษตรกร การทุจริตในการเลือกตั้ง โดยที่ขาดหน่วยงานภาครัฐให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการเมืองแก่ประชาชนอย่างจริงจัง การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงบประมาณท้องถิ่นของประชาชน ให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน รวมถึงการรับบทบาทในการตรวจสอบการทำงาน การใช้งบประมาณ ที่ยังขาดการสนับสนุนจาก

ภาครัฐ โดยที่ภาครัฐไม่ได้มีบทบาทหรือดำเนินการอย่างจริงจังแต่อย่างใด ความไม่เท่าเทียมในการศึกษา ทั้งการเข้าถึงการศึกษาและคุณภาพการศึกษา ความชัดแย้งเรื่องที่ดินทำกินของชาวบ้าน และเขตป่าสงวนที่ทับซ้อนกัน และเป็นเหตุกระแทกกระทิ่งกันระหว่างรัฐและประชาชนมาโดยตลอด ปัญหาคุณภาพการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ ภายหลังการปฏิรูประบบราชการก็ยังคงมีความล้าช้าอยู่เหมือนเดิม และ ปัญหาของทุนหมู่บ้าน ที่ให้กู้โดยมีระยะเวลาสั้น ไม่สอดคล้องกับระยะเวลาการผลิต ทำให้ชาวบ้านมีหนี้สินเพิ่มมากกว่ามีรายได้เพิ่ม

ซึ่งในเวทีฯ ยังได้มีการหารือถึงแนวทางการดำเนินการแก้ไข เพื่อคลายปัญหาสถานการณ์ดังกล่าวรวม 10 แนวทาง ได้แก่ การส่งเสริมความรู้เพื่อพัฒนาผลผลิตแก่เกษตรกร การสนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อบริหารผลผลิตให้ครบวงจรและสร้างอำนาจต่อรองเรื่องราคา แนวทางการจัดสรรที่ดินทำกินแก่เกษตรกรที่ยากไร้ โดยพิจารณาให้เข้าใช้พื้นที่ป่าเสื่อมโtrzymในเขตป่าสงวน การส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรู้ ความเข้าใจเรื่องสิทธิ เสรีภาพของประชาชน และสนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง การป্রบูรพาณยาสพติด การจัดสวัสดิการแก่ผู้ยากไร้ การปรับปรุงคุณภาพการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ การปรับปรุงระบบของทุนหมู่บ้าน และการส่งเสริมแรงงานส่งออก

ส่วนการตอบสนองจากตัวแทนพรบคการเมืองที่เข้าร่วมนั้น เป็นเพียงการรับเอกสารข้อมูลจากเวทีไปพิจารณา และรับปากจะนำไปหารือกับหัวหน้าพรบคของตน ซึ่งในเวทีกลุ่มจังหวัดได้มีการหารือถึงการติดตามการดำเนินงานตามข้อเสนอ และการทำความเข้าใจสถานการณ์ปัญหาต่างๆ ของพื้นที่ และได้ข้อสรุปแนวทางการดำเนินการต่อเนื่อง ดังนี้

1. ในเชิงกลไกขับเคลื่อน มีการตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบดำเนินงานสร้างการเรียนรู้และความเข้าใจเป็นรายอำเภอ และตั้งกลุ่มเฝ้าระวังปัญหาในระดับพื้นที่
2. ในเชิงกระบวนการ จะจัดกระบวนการเรียนรู้นโยบายของรัฐบาล และส่งเสริมความรู้เรื่องสิทธิของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ โดยจัดในลักษณะเวทีชุมชน สัญจร ที่เคลื่อนที่ไปทุกเดือน ให้ประชาชนได้มีพื้นที่แลกเปลี่ยนสถานการณ์ ปัญหา และเรียนรู้ร่วมกันเพื่อแนวทางออก พร้อมทั้งให้มีการถ่ายทอดทางวิทยุ ชุมชนของพื้นที่ด้วย ขณะเดียวกันก็พยายามผลักดันให้ภาครัฐเข้ามาแก้ไขปัญหา และติดตามการแก้ไขปัญหาตั้งกล่าว และรณรงค์ผลักดันดันเกิดกลุ่มเยาวชนรุ่นใหม่เข้ามาร่วมเป็นแกนขับเคลื่อน

กลุ่มจังหวัดที่ 13

จังหวัดที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ ขอนแก่น มหาสารคาม และร้อยเอ็ด ได้จัดเวทีนโยบาย สาธารณนฯ ไปแล้ว 3 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมเวทีจำนวน 610 คน ประกอบด้วยประชาชนจากทุก อำเภอ นักเรียน/นักศึกษา ข้าราชการ และตัวแทนพรบคการเมืองจากพรบคปรชภาคปีตย์ ความหวังใหม่ มหาชน

โดยในเวทีได้มีการนำเสนอข้อมูลสถานการณ์ ปัญหาที่ประชาชนให้ความสนใจใน จำนวน 6 เรื่อง ได้แก่ ประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจาก การปล่อยมลพิษของโรงงาน อุตสาหกรรม รวมทั้งการใช้สารเคมีทางการเกษตรจำนวนมาก หนี้สินเกษตรกร ที่ได้รับ ผลกระทบจากการล่าช้าในการดำเนินงานของกองทุนฟื้นฟูฯ และราคាពลผลิตที่ตกต่ำ ปัญหา การศึกษา ทั้งการขาดแคลนเทคโนโลยีทางการศึกษา และการถ่ายโอนสถานศึกษาให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น การขาดการสนับสนุนให้ประชาชนมีสื่อเพื่อสื่อสารความเข้าใจของ ประชาชนด้วยกันเอง การทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ปัญหายาเสพติด

ทั้งนี้ ในเวทีฯ ได้ช่วยกันเสนอแนวทางดำเนินการเพื่อแก้ไข 6 แนวทาง ได้แก่ การ สนับสนุนการทำเกษตรแบบพึ่งตนเองและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ตลอดทั้งความรู้ด้าน เทคนิคการผลิตและการตลาด การเร่งการดำเนินงานของกองทุนฟื้นฟูเพื่อแก้ปัญหานี้สิน เกษตรกร การปราบปรามแหล่งผลิตยาเสพติด การปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นให้เหมาะสมต่อการบริหารงานศึกษาท้องถิ่น การส่งเสริมสื่อท้องถิ่น การ ปรับปรุงระบบการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่ออุดช่องโหว่การทุจริต

ในส่วนพรบคการเมืองที่เข้าร่วมเวทีได้รับปากที่จะนำประเด็นหารือในเวทีไปปรึกษาใน พรบคของตน พร้อมจะผลักดันข้อเสนอของประชาชนให้ได้รับการปฏิบัติ โดยในเวทีฯ ได้ช่วยกัน วางแผนแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อผลักดัน และติดตามความเป็นไปของข้อเสนอที่เสนอ กันขึ้นมา สรุปได้ ดังนี้

1. ในเชิงgalไกขับเคลื่อน มีการรวมกลุ่มตั้งองค์กรภาคประชาชนและการระดมทุน เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินการได้โดยอิสระ และใช้สื่อวิทยุซุ่มชนเป็นเครื่องมือ
2. ในเชิงกระบวนการฯ จะมีการจัดเวทีสัญจารในทุกหมู่บ้าน โดยประสานงานกับ หน่วยงานภาครัฐ เพื่อดำเนินงานแก้ไขปัญหาให้ลุล่วง โดยมีวิทยุซุ่มชนเป็นสื่อใน การแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดความเห็นของประชาชน

กลุ่มจังหวัดที่ 14

จังหวัดที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ ได้จัดเวทีนโยบาย สาธารณนฯ ไปแล้ว 4 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมเวทีจำนวน 728 คน ประกอบด้วยประชาชนจากทุก อำเภอ

ผู้นำชุมชน นักศึกษา ข้าราชการ และตัวแทนพรบคการเมืองจากพรมแดนไทยรักไทย มหาชน ชาติไทย และประชาชนอีกด้วย

ในเวทีได้มีการนำเสนอข้อมูลสถานการณ์ปัญหาที่ประเทศไทยให้ความสนใจจำนวน 8 ประเด็น ได้แก่ ปัญหานี้สินเกษตรกร อันเนื่องมาจากการเร่งกระบวนการพัฒนาของภาควัสดุ ราคาผลผลิตที่ไม่เป็นธรรมต่อเกษตรกร เพราะเกษตรกรไม่สามารถกำหนดราคาเองได้ ความไม่จริงจังในทางปฏิบัติของการสนับสนุนการแก้ไขปัญหางานเกษตร ทั้งเรื่องที่ดินทำกิน การลงทุนเบียนคนจน ผลกระทบจากการเปิดเขตการค้าเสรีต่อภาคการเกษตร ที่ไม่ได้รับความสนใจจากสมาคม 2 สภา การส่งเสริมการใช้เงินอนาคตของภาควัสดุ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ทำให้ประชาชนมีหนี้สินเพิ่มมากกว่ารายได้เพิ่ม ปัญหางานทุจริตในโครงการก่อสร้างของรัฐ กรณีสะพานสติก และเขื่อนลำปะทาง ปัญหางานบุกรุกป่า และปัญหาผู้สูงอายุและผู้พิการไม่ได้รับการดูแลจากภาครัฐอย่างเหมาะสม

ทั้งนี้ ในเวทีได้ร่วมกันเสนอแนวทางการแก้ไขไว้ 8 แนวทางหลักๆ ได้แก่ สนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนาการผลิต และเพิ่มบทบาทในการกำหนดนโยบายรัฐ ยกเลิกหนี้เกษตรกรที่เกิดจากโครงการวัสดุแล้วล้มเหลว โดยโอนให้เป็นหนี้ของกองทุนพื้นที่ รวมกลุ่มเกษตรกรตั้งพรบคการเมือง สนับสนุนการเมืองเพื่อการเกษตรและเกษตรกร ทบทวนข้อตกลงการเปิดเขตการค้าเสรีทางการเกษตรทุกข้อตกลง สนับสนุนการตรวจสอบการดำเนินงานโครงการภาครัฐโดยกลุ่ม องค์กรประชาชน เสริมสร้างจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ สนับสนุนบทบาทเยาวชนให้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหางานสังคม

ในส่วนตัวแทนพรบคการเมืองที่เข้าร่วม ได้ให้ความเห็นต่อข้อเสนอต่างๆ ในทิศทางที่เห็นความสำคัญของประเด็นที่นำเสนอในเวที และพร้อมจะดำเนินการใน 2 ส่วนคือ การผลักดันให้เป็นนโยบายพรบค และรับบางประเด็นไปดำเนินการให้

ซึ่งในเวทีกลุ่มจังหวัด ได้มีการเสนอกลไกและกระบวนการติดตามผลของข้อเสนอต่างๆ ดังนี้

1. ในเชิงกลไกขับเคลื่อน จะรวมกลุ่ม องค์กร ชุมชน ทั้งจากแกนนำประชาชน ผู้นำชุมชน ประชาสังคม ตั้งเป็นเครือข่าย เพื่อแก้ไขปัญหาของตน โดยแบ่งความรับผิดชอบของเครือข่ายเป็นงานเชิงประเด็น และเชิงพื้นที่ ที่เชื่อมโยงการทำงานกับหน่วยงานภาครัฐ และองค์กรอิสระ
2. ในเชิงกระบวนการ จะจัดการระดมทุน เพื่อสามารถพึงตนเองในการดำเนินงานได้อย่างเป็นอิสระ และสร้างความรู้ต่างๆ ที่จะใช้ในการต่อสู้เรียกร้องสิทธิ และแก้ปัญหา จัดเวทีสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนได้เสนอปัญหา และร่วมกันหาทางออก รวมทั้งเพื่อส่งเสริมการใช้ชีวิตแบบพอเพียง และการเรียนรู้กฎหมายขั้น

พื้นฐานและสิทธิของประชาชน รวมทั้งก่อเกิดเครือข่ายผู้ระหว่างปัญหาต่างๆ ที่เขื่อมโยงการทำงานกับหน่วยงานรัฐ และองค์กรอิสระ

กลุ่มจังหวัดที่ 15

จังหวัดที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ อุบลราชธานี อำนาจเจริญ ศรีสะเกษ และยโสธร ได้จัดเวทีนิยบາຍສាស្ត្រនະฯ ไปแล้ว 2 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมเวทีจำนวน 407 คน ประกอบด้วยประชาชนจากทุกอาชีวะ ผู้นำชุมชน นักศึกษา พ่อค้า ข้าราชการ และตัวแทนพ嬷กรรมการเมืองจากพรรค ประชาธิปัตย์ มหาชน ไทยรักไทย และชาติไทย

ในเวทีได้มีการนำเสนอข้อมูลสถานการณ์ ปัญหาที่ประชาชนให้ความสนใจ ทั้งที่เกี่ยวกับนิยบາຍรัฐ และสถานการณ์พื้นที่จำนวน 8 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นการสนับสนุนการพัฒนาในทิศทางเศรษฐกิจพอเพียงของรัฐบาล ที่เห็นว่ายังขาดความชัดเจนในการปฏิบัติ เพราะนิยบາຍรัฐบาลยังเน้นการกระตุ้นเศรษฐกิจผ่านโครงการประชาชน尼ยมและการใช้เงินในอนาคต ที่ไม่สอดคล้องกับแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง การแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนใต้ ที่แม้จะเปลี่ยนผู้รับผิดชอบไปหลายครั้งก็ยังไม่ดีขึ้น และเห็นว่าการแก้ปัญหาที่ผ่านมา yang ไม่ตรงกับสาเหตุของปัญหา ควรปรับเปลี่ยนวิธีการโดยใช้แนวทางสันติวิธี ปัญหาความไม่เป็นธรรมเชิงโครงสร้าง ผ่านการใช้อำนาจรัฐของเจ้าหน้าที่รัฐ ที่ใช้กฎหมายและความไม่รู้ของประชาชนเป็นเครื่องมือครอบครองสิทธิ์ประชาชน ประเด็นทางการเมือง ที่เห็นว่า yang ไม่มีการพัฒนา ภาคการเมืองยังมุ่งหา สร้าง และรักษาผลผลประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้อง ขณะที่การสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ ของรัฐยังไม่เป็นจริง ปัญหาภาคการเกษตร ทั้งการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาที่ดินทำกิน ประเด็นประสิทธิภาพการให้บริการของหน่วยงานรัฐ ประเด็นการสนับสนุนวิทยุชุมชน ที่ยังคงมีความสับสนในทิศทางการสนับสนุนของรัฐ และประเด็นสุดท้าย ความไม่เท่าเทียมในบริการสุขภาพระหว่างโครงการ 30 บาทและสวัสดิการประเภทอื่น

ซึ่งในเวทีกลุ่มจังหวัดได้มีการหารือและเสนอแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ไขไว้ 10 แนวทาง ได้แก่ การสร้างเอกภาพในเชิงนิยบາຍและการปฏิบัติการในพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนใต้ โดยยึดแนวทางสันติวิธี การแก้ไข/ยกเลิกกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมกับประชาชน/ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สนับสนุนให้ภาคประชาชนตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐ จัดระบบชลประทานให้พอเพียงกับการทำเกษตร เว่งสำรวจที่ดินเพื่อออกเอกสารสิทธิ์ให้เกษตรกร พัฒนาระบบการจัดการสินค้าหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล สนับสนุนการมีวิทยุชุมชนเพื่อชุมชน สร้างมาตรฐานการให้บริการของสถานพยาบาล และระบบติดตาม ตรวจสอบ

ในส่วนตัวแทนพรบคการเมืองที่เข้าร่วมเวทีนั้น ไม่ได้แสดงท่าทีซัดเจนต่อข้อเสนอจาก เวที แต่ก็รับปากจะนำข้อเสนอต่างๆ เข้าไปหารือในพรบคของตน และพร้อมจะผลักดันต่อชี้งใน เวทีเองก็ได้ร่วมกันคิดถึงแนวทางการติดตามและเคลื่อนไหวต่อเนื่อง เพื่อให้ข้อเสนอได้รับการ ปฏิบัติอย่างที่คาดหวัง สรุปได้ดังนี้

1. ในเชิงกลไก จะมีการประสานงานกับองค์กรต่างๆ เป็นเครือข่าย และตั้งศูนย์รับ เรื่องราวของทุกชีวิตร่วมกัน โดยมีแกนนำจากผู้นำชุมชน ชาวบ้าน ผู้นำ ศาสนา แกนนำเกษตรกร และครูอาจารย์
2. ในเชิงกระบวนการ จะดำเนินการรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ ปัญหา จัดทำเป็น ฐานข้อมูลปัญหาประชาชน พร้อมทั้งทำทะเบียนเครือข่ายและสมาชิก จัดเวที ชาวบ้านสัญจรในทุกอำเภอ เพื่อรวบรวมสถานการณ์ปัญหา และนำเสนอต่อหน่วย ราชการที่เกี่ยวข้อง และใช้วิทยุชุมชนเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูล และการ แลกเปลี่ยนของสมาชิก

กลุ่มจังหวัดที่ 16

จังหวัดที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ สุราษฎร์ธานี ชุมพร และระนอง ได้จัดเวทีนโยบาย สาธารณะฯ ไปแล้ว 3 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมเวทีจำนวน 700 คน โดยหนึ่งในนั้นคือ เวที Bigbang ที่ เป็นการจัดเวทีนโยบายสาธารณะร่วมกันทั้งภาคใต้ ผู้เข้าร่วมเวทีประกอบด้วยกลุ่มประชาชน ทั่วไป ผู้นำชุมชน นักศึกษา ข้าราชการ และตัวแทนพรบคการเมืองจากพรบคไทยรักไทย ประชาธิปไตย และมหาชน

ในเวทีได้มีการนำเสนอข้อมูลสถานการณ์ ปัญหาที่ประชาชนให้ความสนใจไว้ ซึ่งมี ประเด็นหลัก 5 ประเด็นได้แก่ ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติทั้งในและนอกชายฝั่งทะเล จากการบุกรุกของนายทุนและการปล่อยของเสียจากชุมชน ประเด็นการส่งเสริมและพัฒนา เศรษฐกิจชุมชน ที่ถูกสนับสนุนในเชิงปริมาณมากกว่าคุณภาพ ทำให้ไม่สามารถอยู่ได้ในระยะ ยาว และมีการเลือกปฏิบัติในการสนับสนุน ประเด็นความไม่平ลดด้วยในชีวิตและทรัพย์สินของ ประชาชนใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ ที่ทำให้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงการ ประกอบอาชีพของคนใน 3 จังหวัดลดน้อยลงมาก และมีความหวาดระแวงกันระหว่างกลุ่มคน ในพื้นที่สูงมาก รวมถึงความไม่เชื่อมั่นต่อรัฐ ฉันเนื่องมาจากการก่อการร้ายและสร้าง สถานการณ์ของผู้มีอิทธิพล โดยที่หน่วยงานรัฐยังไม่มีการจำแนกเพื่อดำเนินการ ซึ่งประเด็นนี้ถูก หยิบยกมาหารือเป็นประเด็นของภาคเพื่อหาแนวทางการดำเนินการร่วมกันด้วย การขาดการ กำกับ ติดตาม การทำงานของรัฐ ซึ่งมีการทุจริตคอร์รัปชันทั้งในองค์กรปกครองท้องถิ่น และ

หน่วยงานของรัฐ ทั้งในการเลือกตั้งและโครงการของรัฐ และ ประเด็นความไม่เป็นธรรมของรัฐ ในการเลือกปฏิบัติต่อประชาชนอย่างแตกต่าง

ทั้งนี้ ในเวทีได้มีการหารือแนวทางการดำเนินงานเพื่อคลี่ลายสถานการณ์ และแก้ไขปัญหา ซึ่งสรุปได้เป็น 6 แนวทางหลักคือ แนวทางการพื้นฟูระบบเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว การสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง การพัฒนาท้องถิ่น และการทำงานร่วมกับรัฐ การสร้างจิตสำนึกการให้บริการอย่างเสมอภาคแก่เจ้าหน้าที่หน่วยงานรัฐ การดำเนินการอย่างจริงจังต่อผู้ทุจริต และส่งเสริมการมีบทบาทในการตรวจสอบการทุจริตของประชาชน และสุดท้ายคือการขัดปัญหาผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น และการส่งเสริมให้ประชาชนมีสื่อของตนเอง

นอกจากนี้แล้ว ในภาพรวมของภาคใต้ ยังได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาพื้นที่ คือ ต้องสนับสนุนการพัฒนาสื่อภาคประชาชน สนับสนุนการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาโดยภาคประชาชนในประเด็นต่างๆ พัฒนากลไกสร้างความสามัคคีระหว่างภาครัฐกับชุมชน และชุมชนกับชุมชนในพื้นที่ พัฒนาและสนับสนุนบทบาทของเยาวชน เพื่อลดช่องว่างระหว่างกลุ่มต่างๆ การสร้างเครือข่ายประชาชนและความเชื่อมโยงให้เต็มพื้นที่ การจัดตั้งกองทุนผลเมืองจังหวัด

กลุ่มจังหวัดที่ 17

จังหวัดที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ นครศรีธรรมราช ตรัง และพัทลุง ได้จัดเรียนโดยภายในสถาบันฯ ไปแล้ว 2 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมเวทีจำนวน 150 คน ประกอบด้วยประชาชนจากทุกอาชีวศึกษา นักศึกษา ข้าราชการ และตัวแทนพรบค์การเมือง

มีการพูดคุย นำเสนอข้อมูลสถานการณ์ปัญหา ในพื้นที่ 4 ประเด็น ได้แก่ คือ ทิศทางการพัฒนาเรื่องการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยว เนื่องจากมีการก่อสร้างบ้านพัก โรงแรมจำนวนมาก จนทำลายทัศนียภาพและระบบเศรษฐกิจ ปัญหารากค่าผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ขณะที่ต้นทุนการผลิตสูง ส่งผลต่อภาวะหนี้สินและคุณภาพชีวิต ปัญหาที่ดินทำกิน ไม่ได้รับเอกสารสิทธิ์ทั้งที่อยู่มานาน และแนวเขตที่ดินทำกินกับพื้นที่ป่าสมบูรณ์ไม่ชัดเจน ปัญหายาเสพติด ที่มีการแพร่ขยายของเครือข่ายยาเสพติดมากขึ้น และประเด็นความไม่平อดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงการประกอบอาชีพของคนใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ ที่ทำให้ความ平อดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงการประกอบอาชีพของคนใน 3 จังหวัดลดน้อยลงมาก และมีความหวั่นระแวงกันระหว่างกลุ่มคนในพื้นที่สูงมาก รวมถึงความไม่เชื่อมั่นต่อรัฐ อันเนื่องมาจากการก่อการร้ายและสร้างสถานการณ์ของผู้มีอิทธิพล โดยที่หน่วยงานรัฐยังไม่มี

การจำแนกเพื่อดำเนินการ ซึ่งประเด็นนี้ถูกหยิบยกมาหารือเป็นประเด็นของภาคเพื่อหาแนวทางการดำเนินการร่วมกันด้วย

ในส่วนแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ไข คลื่นลายสถานการณ์ต่างๆ ในเวทีกลุ่มจังหวัดได้เสนอไว้ 4 แนวทาง ได้แก่ ให้ออกเอกสารสิทธิ์ให้คนที่อยู่อาศัยมานานและทำแนวเขตที่ดินทำกินกับพื้นที่ป่าสมบูรณ์ให้ชัดเจน ลง servicemar แปลงผลิตให้มีคุณภาพ การลดต้นทุนการผลิต และมีมาตรฐานควบคุมราคา ลงเสริมให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ลงเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลปัญหายาเสพติด

ในภาพรวมของภาคใต้ ยังได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาพื้นที่ คือ ต้องสนับสนุนการพัฒนาสื่อภาคประชาชน สนับสนุนการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาโดยภาคประชาชนในประเด็นต่างๆ พัฒนา gland ไกรสร้างความสมานฉันท์ระหว่างภาครัฐกับชุมชน และชุมชนกับชุมชนในพื้นที่ พัฒนาและสนับสนุนบทบาทของเยาวชน เพื่อลดช่องว่างระหว่างกลุ่มต่างๆ การสร้างเครือข่ายประชาชนและความเชื่อมโยงให้เต็มพื้นที่ การจัดตั้งกองทุนพัฒนาเมืองจังหวัด

กลุ่มจังหวัดที่ 18

จังหวัดที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ ภูเก็ต พังงา และกระบี่ ได้จัดเวทีนโยบายสาธารณะฯ ไปแล้ว 1 ครั้ง คือเวที Bigbang ร่วมกับจังหวัดอื่นๆ ในภาคใต้ มีผู้เข้าร่วมเวทีจำนวน 300 คน ประกอบด้วยประชาชนจากทุกอาชีวศึกษา ผู้นำชุมชน นักศึกษา ข้าราชการ และตัวแทนพรมแดนการเมือง

ในเวทีได้มีการนำเสนอข้อมูลสถานการณ์ ปัญหาในพื้นที่ 3 ประเด็น ได้แก่ ปัญหาผลกระทบจากการเกิดคลื่นยักษ์สึนามิ ที่ส่งผลต่อสภาพนิเวศน์พื้นที่ เกิดการบุกรุกเข้าไปปัจจุบันของพื้นที่ของนายทุน เครื่องมือทำมาหากินเลี้ยงหาย ปัญหาการบุกรุกที่ดินชายทะเลของนายทุน เข้าไปสร้างโรงเรน รีสอร์ฟ และขาดระบบการจัดการของเสีย โดยที่ภาครัฐไม่เข้าไปจัดการ ปัญหาความไม่เป็นธรรมในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เลือกปฏิบัติและอำนาจประยุทธ์ให้นายทุน ผู้มีอิทธิพล และประเด็นความไม่ปลดด้อยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ ที่ทำให้ความปลดด้อยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงการประกอบอาชีพของคนใน 3 จังหวัดลดน้อยลงมาก และมีความหวั่นระแวงกันระหว่างกลุ่มคนในพื้นที่สูงมาก รวมถึงความไม่เชื่อมั่นต่อรัฐ ขันเนื่องมาจากภารกิจการร้ายและสร้างสถานการณ์ของผู้มีอิทธิพล โดยที่หน่วยงานรัฐยังไม่มีการจำแนกเพื่อดำเนินการ ซึ่งประเด็นนี้ถูกหยิบยกมาหารือเป็นประเด็นของภาคเพื่อหาแนวทางการดำเนินการร่วมกันด้วย

ทั้งนี้ในเวทีกลุ่มจังหวัดได้หารือถึงแนวทางการแก้ไขปัญหา ซึ่งสรุปได้เป็น 6 แนวทาง ได้แก่ การเร่งจัดทำฐานข้อมูลความเสียหาย และประสานความร่วมมือในการให้ความช่วยเหลือ

ผู้ประสบภัยจากคลื่นยักษ์สีนามิ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรช้ายังคงทະเละระหว่างภาครัฐและประชาชน เร่งศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งศูนย์เตือนภัยสีนามิสนับสนุนให้ประชาชนมีบทบาทในการติดตาม ตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานรัฐ ควบคุมปริมาณริสอร์ท โรงแรม สถานที่พักตากอากาศ ปราบปรามผู้มีอิทธิพลอย่างจริงจัง โดยเฉพาะกลุ่มอิทธิพลการเมือง

ส่วนการหารือแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาในภาพรวม ได้เสนอแนวทางไว้ ได้แก่ ต้องสนับสนุนการพัฒนาสีภาคประชาชน สนับสนุนการบริหารจัดแก้ไขปัญหาโดยภาคประชาชนในประเด็นต่างๆ พัฒนากลไกสร้างความสมานฉันท์ระหว่างภาครัฐกับชุมชน และชุมชนกับชุมชนในพื้นที่ พัฒนาและสนับสนุนบทบาทของเยาวชน เพื่อลดซึ่งกันระหว่างกลุ่มต่างๆ การสร้างเครือข่ายประชาชนและความเชื่อมโยงให้เต็มพื้นที่ การจัดตั้งกองทุนผลเมืองจังหวัด

กลุ่มจังหวัดที่ 19

จังหวัดที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ได้จัดเวทีนโยบายสาธารณะฯ ไปแล้ว 1 ครั้ง คือเวที Bigbang ร่วมกับจังหวัดอื่นๆ ในภาคใต้ มีผู้เข้าร่วมเวทีจำนวน 300 คน ประกอบด้วยประชาชนจากทุกอาชีวภาพ ผู้นำชุมชน นักศึกษา ข้าราชการ และตัวแทนพ嬷กรรมการเมือง และไม่อาจดำเนินการจัดเวทีในพื้นที่ได้อีก เนื่องจากความรุนแรงของสถานการณ์ในพื้นที่

ในเวทีบิ๊กแบง ดังกล่าว เมื่อแยกพิจารณาเฉพาะการพูดคุยถึงสถานการณ์ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขใน 3 จังหวัดภาคใต้แล้ว มีประเด็นที่ผู้เข้าร่วมสนใจและนำมาหารือ 3 ประเด็นคือ ปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ ที่ทำให้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงการประกอบอาชีพของคนใน 3 จังหวัดลดน้อยลงมาก และมีความหวาดระแวง กันระหว่างกลุ่มคนในพื้นที่สูงมาก รวมถึงความไม่เชื่อมั่นต่อรัฐ อันเนื่องมาจากภารกิจการร้าย และสร้างสถานการณ์ของผู้มีอิทธิพล โดยที่หน่วยงานรัฐยังไม่มีการจำแนกเพื่อดำเนินการ ซึ่งประเด็นนี้ถูกหยิบยกมาหารือเป็นประเด็นของภาคเพื่อหาแนวทางการดำเนินการร่วมกันด้วย ปัญหางานระบาดของสิ่งพิษภัยหมาย โดยเฉพาะสินค้าหนึ่งน้ำชา รวมถึงการทุจริตคอร์รัปชันของข้าราชการในพื้นที่ด้วย และปัญหางานศึกษา การขาดแคลนบุคลากรครู ที่เป็นผลมาจากการปัญหาความไม่สงบ

ในส่วนแนวทางการแก้ไขปัญหาในกลุ่มจังหวัดได้เสนอไว้ 5 แนวทางคือ ดำเนินการตามแนวทางราชธรรมรัฐสัตว์หลักเข้าถึง เข้าใจ พัฒนา และรู้วิถีสามัคคี ใช้แนวทางสันติวิธีในการดำเนินงาน ลดซึ่งกันระหว่างความไม่เข้าใจ และเร่งสร้างความเข้าใจกับประชาชนในกรณีความขัดแย้งต่างๆ เพิ่มความปลอดภัยให้ครู ข้าราชการ รวมถึงสวัสดิการต่างๆ และควบคุมไม่ให้มีสินค้าน้ำชาเข้ามา รวมทั้งตรวจสอบการทุจริตรับสินบนของเจ้าหน้าที่อย่างจริงจัง

ในภาพรวมของภาคใต้ ยังได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาพื้นที่ คือ ต้องสนับสนุนการพัฒนาสื่อภาคประชาชน สนับสนุนการบริหารจัดแก้ไขปัญหาโดยภาคประชาชนในประเด็นต่างๆ พัฒนาการล่าสุดร่วมความสมานฉันท์ระหว่างภาครัฐกับชุมชน และชุมชนกับชุมชนในพื้นที่ พัฒนาและสนับสนุนบทบาทของเยาวชน เพื่อลดช่องว่างระหว่างกลุ่มต่างๆ การสร้างเครือข่ายประชาชนและความเชื่อมโยงให้เต็มพื้นที่ การจัดตั้งกองทุนพลเมืองจังหวัด

กลุ่มจังหวัดที่ 20

จังหวัดที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ สงขลา และสตูล ได้จัดเวทีนโยบายสาธารณะฯ ไปแล้ว 1 ครั้ง คือเวที Bigbang ร่วมกับจังหวัดอื่นๆ ในภาคใต้ มีผู้เข้าร่วมเวทีจำนวน 300 คน ประกอบด้วยประชาชนจากทุกอาชีวภาพ ผู้นำชุมชน นักศึกษา ข้าราชการ และตัวแทนพ嬷คการเมือง

ในเวทีได้มีการนำเสนอข้อมูลสถานการณ์ ปัญหาที่ประชาชนให้ความสนใจในขณะนี้ 3 ประเด็นคือ ปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งกรณีการบุกรุกที่ตามแนวชายฝั่ง การปล่อยมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรมลงสู่ทะเลสาบสงขลา น้ำเสียจากการเลี้ยงกุ้ง ตามแนวชายฝั่ง การตัดไม้ทำลายป่าชายเลน ปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ ที่ทำให้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงการประกอบอาชีพของคนใน 3 จังหวัดลดน้อยลงมาก และมีความหวาดระแวงกันระหว่างกลุ่มคนในพื้นที่สูงมาก รวมถึงความไม่เชื่อมั่นต่อรัฐ อันเนื่องมาจากการก่อการร้ายและสร้างสถานการณ์ของผู้มีอิทธิพล โดยที่หน่วยงานรัฐยังไม่มีการจำแนกเพื่อดำเนินการ ซึ่งประเด็นนี้ถูกหยิบยกมาหารือเป็นประเด็นของภาคเพื่อหาแนวทางการดำเนินการร่วมกันด้วย และปัญหาแหล่งน้ำเพื่ออุปโภคบริโภคในชุมชนขาดแคลน

ซึ่งในกลุ่มจังหวัดได้หารือและเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาไว้ 7 แนวทาง คือ การจัดทำแผนแม่บทพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยกำหนดพื้นที่การใช้ที่ดินและวางแผนการใช้น้ำเพื่อประโยชน์ต่างๆ การบูรณะ พื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติชายฝั่งทะเล การพัฒนาคุณภาพและปริมาณน้ำให้พอเพียง การป้องกันมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม การสนับสนุนการทำประมงตามหลักวิชาการ

ในส่วนของแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในระดับภาค ในภาพรวมได้เสนอแนวทางไว้ ได้แก่ การสนับสนุนการพัฒนาสื่อภาคประชาชน สนับสนุนการบริหารจัดแก้ไขปัญหาโดยภาคประชาชนในประเด็นต่างๆ พัฒนาการล่าสุดร่วมความสมานฉันท์ระหว่างภาครัฐกับชุมชน และชุมชนกับชุมชนในพื้นที่ พัฒนาและสนับสนุนบทบาทของเยาวชน เพื่อลดช่องว่างระหว่างกลุ่มต่างๆ การสร้างเครือข่ายประชาชนและความเชื่อมโยงให้เต็มพื้นที่ การจัดตั้งกองทุนพลเมืองจังหวัด

3.2 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

(ก) เกี่ยวกับแกนนำและบทบาท

1. แกนนำบางพื้นที่มีลักษณะทำงานเชิงเดี่ยว ไม่วับพังความเห็น ขาดการทำงานร่วมกันในลักษณะคณะทำงาน บางพื้นที่ไม่ยอมรับบทบาทการเป็นผู้นำกลุ่ม จังหวัดของแกนนำบางจังหวัด
2. แกนนำไม่เข้าใจบทบาทของตน และแนวทางการจัดเวที
3. ในช่วงต้น บางจังหวัดยังได้แกนนำที่จะประสานด้วยไม้ชั้ดเจน
4. แกนนำกลุ่มจังหวัดขาดความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกัน
5. แกนนำไม่มีเวลาดูแลงานได้เต็มที่ เพราะมีภารกิจหลักด้านอื่นอยู่ และไม่มีทีมงานที่สามารถช่วยดูแลแทนได้
6. ขาดประสบการณ์และทักษะในการจัดการกลุ่มจังหวัด รวมถึงขาดความเข้าใจและทักษะในการบริหารจัดการงาน
7. ขาดความเข้าใจในงานเอกสาร ทั้งการเงิน และการรายงาน ทำให้เกิดความล่าช้าในการส่งผลงาน

(ข) เกี่ยวกับการประสานงานระหว่างคณะทำงานกลุ่มจังหวัดและกับภาคี

1. แกนนำจังหวัดติดต่อ ประสานงานลำบาก
2. การประสานงานระหว่างแกนนำกลุ่มจังหวัดมีน้อย บางกลุ่มไม่มีการประสานงานนำกลุ่มจังหวัดอื่นเลย
3. ไม่สามารถประสานภาคีเครือข่าย เข้ามาเป็นแนวร่วมในการทำงานได้ และภาคีเครือข่ายไม่เข้าใจบทบาทแกนนำจังหวัด
4. การประสานงานเข้าไม่ถึงกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ

(ค) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการ

1. ขาดแนวทางในการรายงานที่ชัดเจน ทำให้จังหวัดรายล่าช้ากว่าที่วางแผนไว้ในตอนต้น
2. ขาดกระบวนการตรวจสอบการทำงานที่ดี

บทที่ 4

สรุปและวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

4.1 สรุปภาพรวมการดำเนินงาน

4.1.1 การผลิตเอกสารสื่อสารสาธารณะ

ได้มีการผลิตเอกสารเพื่อสื่อสารสาธารณะจำนวน 159 ชิ้นงาน โดยแยกเป็น เอกสารที่จัดทำโดยส่วนกลาง เพื่อเผยแพร่ในเว็บไซต์อย่างเป็นทางการและดับช้าติดตาม เว็บไซต์ยุทธศาสตร์เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน จำนวน 6 ชิ้นงาน และเอกสารที่จัดทำโดยคณะกรรมการกลุ่มจังหวัด เพื่อนำเข้าสู่การพูดคุยหารือในประเด็นต่างๆ ที่กลุ่มจังหวัดกำหนดไว้จำนวน 153 ชิ้นงาน

4.1.2 การจัดเว็บไซต์อย่างเป็นทางการ

มีการจัดเว็บไซต์อย่างเป็นทางการ ระดับชาติ จำนวน 2 เว็บ มีผู้เข้าร่วมเว็บกว่า 1,500 คน และจัดเว็บไซต์อย่างเป็นทางการในพื้นที่จำนวน 49 เว็บ มีผู้เข้าร่วมกว่า 10,000 คน มีประเด็นสาธารณะที่พื้นที่ให้ความสนใจ หารือ เพื่อหาแนวทางแก้ไข กว่า 100 ประเด็น และมีข้อเสนอเพื่อดำเนินการแก้ไขกว่า 100 แนวทาง เช่นกัน รายละเอียดตามตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 1 แสดงรายละเอียดการจัดเว็บไซต์อย่างเป็นทางการ

กลุ่มจังหวัด	จำนวน เว็บ	จำนวน ผู้เข้าร่วม	องค์ประกอบผู้เข้าร่วม	จำนวน ประเด็น สาธารณะ	จำนวน แนวทางการดำเนินการ
กลุ่มจังหวัดที่ 1 เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง และแม่ฮ่องสอน	3	2,330	ประชาชนทั่วไป ชาวเช้าผ่านต่างๆ นักศึกษา ข้าราชการ/ผู้นำชุมชน นักการเมือง	5	7
กลุ่มจังหวัดที่ 2 เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน	2	440	ประชาชนทั่วไป ข้าราชการ นักการเมือง พ่อค้า นักเคลื่อนไหว	7	13
กลุ่มจังหวัดที่ 3 พิษณุโลก ตาก เพชรบูรณ์ สุโขทัยและอุตรดิตถ์	2	400	ประชาชนทั่วไป นักศึกษา ข้าราชการ ผู้นำท้องถิ่น นักการเมือง	4	4
กลุ่มจังหวัดที่ 4 นครสวรรค์ อุทัยธานี กำแพงเพชรและพิจิตร	3	601	ข้าราชการครู นักศึกษา ประชาชน ทั่วไป นักการเมือง	4	7

กลุ่มจังหวัด	จำนวน เวที	จำนวน ผู้เข้าร่วม	องค์ประกอบผู้เข้าร่วม	จำนวน ประเด็น สาธารณะ	จำนวน แนวทางการ ดำเนินการ
กลุ่มจังหวัดที่ 5 ปทุมธานี นนทบุรี พระนครศรีอยุธยา และ อ่างทอง	3	478	ประชาชนทั่วไป ผู้นำชุมชน นักศึกษา ข้าราชการ และ นักการเมือง	8	7
กลุ่มจังหวัดที่ 6 สิงห์บุรี สระบุรี ชัยนาทและลพบุรี	4	929	กลุ่มนักศึกษา ประชาชนทั่วไป ข้าราชการ และนักการเมือง	7	8
กลุ่มจังหวัดที่ 7 กาญจนบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรีและนครปฐม	1	200	ผู้นำชุมชน ประชาชนทั่วไป ข้าราชการ	4	3
กลุ่มจังหวัดที่ 8 สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์	1	153	ประชาชนทั่วไป ผู้นำชุมชน และ ข้าราชการ	4	4
กลุ่มจังหวัดที่ 9 ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา ¹ สมุทรปราการ นครนายก และสระแก้ว	2	468	ข้าราชการ ผู้นำชุมชน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป	3	3
กลุ่มจังหวัดที่ 10 ระยอง ชลบุรี จันทบุรี และตราด	3	600	ประชาชน ข้าราชการ พ่อค้า/นัก ธุรกิจ นักการเมือง	4	7
กลุ่มจังหวัดที่ 11 หนองคาย อุดรธานี หนองบัวลำภู และเลย	2	470	ประชาชนทั่วไป ข้าราชการ และ นักศึกษา	5	5
กลุ่มจังหวัดที่ 12 สกลนคร มุกดาหาร กาฬสินธุ์ และนครพนม	3	977	ประชาชนจากทุกอาชีว ผู้นำ ห้องถิน พ่อค้า นักธุรกิจ นักศึกษา ข้าราชการ และนักการเมือง	7	10
กลุ่มจังหวัดที่ 13 ขอนแก่น ร้อยเอ็ด และ มหาสารคาม	3	610	ประชาชน จากทุกอาชีว นักเรียน/นักศึกษา ข้าราชการ และ นักการเมือง	6	4
กลุ่มจังหวัดที่ 14 ประกอบด้วยบุรีรัมย์ ชัยภูมิ สุรินทร์ และ นครราชสีมา	4	728	ประชาชนจากทุกอาชีว ผู้นำ ชุมชน นักศึกษา ข้าราชการ และ นักการเมือง	8	8

กลุ่มจังหวัด	จำนวน เวที	จำนวน ผู้เข้าร่วม	องค์ประกอบผู้เข้าร่วม	จำนวน ประเด็น สาขาวนະ	จำนวน แนวทางการ ดำเนินการ
กลุ่มจังหวัดที่ 15 ยโสธร ศรีสะเกษ อุบลราชธานี และอุบลราชธานี	2	407	ประชาชนจากทุกอาชญากรรม ผู้นำชุมชน นักศึกษา พ่อค้า ข้าราชการ และนักการเมือง	8	10
กลุ่มจังหวัดที่ 16 ชุมพร สุราษฎร์ธานี และ ระนอง	3	700	ประชาชนทั่วไป ผู้นำชุมชน นักศึกษา ข้าราชการ และ นักการเมือง	5	6
กลุ่มจังหวัดที่ 17 นครศรีธรรมราช ตรัง และพัทลุง	2	150	ประชาชนทั่วไป ผู้นำชุมชน นักศึกษา ข้าราชการ และ นักการเมือง	4	4
กลุ่มจังหวัดที่ 18 ภูเก็ต พังงา และกระบี่	3	50	ประชาชนทั่วไป ผู้นำชุมชน นักศึกษา ข้าราชการ และ นักการเมือง	3	6
กลุ่มจังหวัดที่ 19 ปัตตานี ยะลาและนาทิวาส	1	50	ประชาชนทั่วไป ผู้นำชุมชน นักศึกษา ข้าราชการ และ นักการเมือง	3	5
กลุ่มจังหวัดที่ 20 สงขลา และสตูล	2	260	ประชาชนทั่วไป ผู้นำชุมชน นักศึกษา ข้าราชการ และ นักการเมือง	5	6
รวม	49	11,263		102	127

4.2 สรุปเนื้อหาเวทีนโยบายสาขาวนະในระดับพื้นที่

จาก 102 ประเด็นสาขาวนະในเวทีระดับพื้นที่สามารถสรุปเป็นประเด็นใหญ่ๆ ที่บ่งบอกถึง สถานการณ์ปัจจุบัน และแนวทางการแก้ไข ได้ 9 ประเด็น ดังนี้

4.2.1 ประเด็นเกี่ยวกับนโยบายประชาชนนิยม

เนื้อหาที่ถูกหยิบยกขึ้นมาพูดคุยในประเด็นนี้ มี 2 เรื่องหลักๆ คือ เรื่องเจตนารวมยังที่ดี กับ สถานการณ์ที่ปรากฏ กล่าวคือ ผู้เข้าร่วมต่างมองเห็นความปราบนาดีของรัฐบาลที่หวังจะให้ โครงการประชาชนนิยมต่างๆ เป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนฐานราก และสร้าง หลักประกันคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนอย่างครอบคลุมมากที่สุด ทั้งโครงการกองทุนหมู่บ้าน

โครงการหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล โครงการ 30 บทรักษากุโรค หรือการสนับสนุนอาเจิน
อนาคตมาใช้ทำปัจจุบันให้ดีขึ้น

แต่การขาดกระบวนการติดตามผล การพัฒนาคุณภาพของการดำเนินงานโครงการต่างๆ ที่ยังไม่มีประสิทธิภาพมากพอของรัฐบาล เป็นข้ออวิเคราะห์จากເກເທິ່ງໆ ที่ทำให้เจตนาดี ดังกล่าวส่งผลให้ภาพที่ปรากฏออกมามีความสำเร็จในเชิงปริมาณ และความครอบคลุมเท่านั้น ส่วนการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่จะเป็นคุณภาพใหม่ของประชาชนกลับมีเพียงส่วนน้อยมากที่ประสบความสำเร็จ

กองทุนหมู่บ้าน ที่มุ่งให้เป็นฐานชีวิต แต่ก็มีระเบียบที่ไม่สอดคล้องกับวิถีการผลิตของชุมชน เน้นการปล่อยกู้ระยะสั้น ไม่มีการติดตามการใช้เงินกู้ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ทำให้ชาวบ้านมีหนี้สินเพิ่มมากกว่ามีรายได้เพิ่มจากการนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ และกองทุน ก็มีหนี้สิ่งมากกว่าจะเป็นกองทุนที่เข้มแข็งเป็นหลักของชุมชนได้

โครงการ 30 บทรักษากุโรค ก็มีปัญหาความแตกต่างของบริการที่ประชาชนได้รับ เมื่อใช้บัตรทองของโครงการ เมื่อเทียบกับสวัสดิการรัฐประเทือนฯ ที่จัดให้ ไม่ว่าจะเป็น สวัสดิการข้าราชการ ประกันสังคม ทำให้แทนที่ประชาชนจะมีหลักประกันด้านสุขภาพมากขึ้น กลับมีความเสี่ยงทางสุขภาพเมื่อใช้บัตรทองมากขึ้นมากกว่า

โครงการหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล ที่มุ่งเน้นเพียงการสร้างผลผลิตของชุมชนออกมานะแต่ไม่สนับสนุนเรื่องการพัฒนาคุณภาพสินค้า ผลผลิต การบริหารจัดการ หรือกระทั่งการตลาด ทำให้การผลิตสินค้าขาดคุณภาพ ขาดเอกลักษณ์ แทนที่จะเพิ่มรายได้ กลับเพิ่มหนี้สินมากกว่า เพราะทำแล้วขายไม่ได้ โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ผลิตสินค้าตำบลรายปอย ที่ต้องเลิกผลิตไปเนื่อง

ข้อเสนอแนวทางการดำเนินการต่อโครงการประชาชนนิยมของรัฐจากເກລຸ່ມຈັງหวັດ
ได้แก่ การสนับสนุนเครื่องมือ และบุคลากรให้พร้อมและเพียงพอต่อการทำงานของสถานพยาบาลต่าง การสนับสนุนด้านการทำตลาดให้กับสินค้าหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล การแก้ไขระเบียบกองทุนหมู่บ้านให้สอดคล้องกับวิถีการผลิต การกำหนดนโยบาย หรือมาตรการเพื่อกำกับ และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน เพื่อป้องกันการใช้เงินกองทุนผิดวัตถุประสงค์ การกำหนดมาตรฐานการให้บริการแก่ผู้มาใช้บริการสถานพยาบาลด้วยบัตรทอง 30 บาท

4.2.2 ประเด็นการพัฒนาเขตการค้าเสรีกับต่างประเทศ (FTA)

ซึ่งเน้นไปที่การเปิดเขตเสวีทางการค้าสินค้าเกษตรฯ มาจากว่าสินค้าประเทศอื่น ซึ่งผลกระทบโดยตรงต่อเกษตรกรในปัจจุบันที่จะหันจากเวทิต่างๆ ก็คือ ในภาพใหญ่เกิดผลลบกับภาคเกษตรมากกว่าผลดี โดยเฉพาะในเรื่องราคាពลผลิต ที่ชัดเจนคือสินค้าเกษตรจากประเทศอื่นเข้ามาตีตลาดสินค้าเกษตรไทย เนื่องจากมีราคาที่ต่ำกว่ามาก ขณะที่มาตรการประกันราคាពลผลิตของรัฐบาลไม่สามารถใช้ได้ เพราะไม่สามารถควบคุมราคាពลผลิตจากต่างประเทศได้

สาเหตุสำคัญที่เป็นภาระให้เกษตรกรที่ต้องรับผลกระทบจากการเมืองส่วนร่วมของภาคเกษตรในการกำหนดแนวทางการเปิดเสวีทางการค้าสินค้าเกษตรฯ ทั้งในเชิงระยะเวลา ประเภทสินค้า และเงื่อนไขอื่นๆ นอกเหนือนี้ ยังไม่ทราบแจ้ง หรือเตรียมการสนับสนุนให้เกษตรกรไทยมีความพร้อมในการแข่งขันกับต่างประเทศอย่างจริงจัง

อย่างไรก็ได้ ข้อสังเกตหนึ่งจากเวทิติก็คือ ผลกระทบที่เกิดขึ้นนี้ อาจจะเกิดขึ้นกับกลุ่มเกษตรกรรายย่อย ที่ผลิตและจำหน่ายสินค้าในประเทศมากกว่าผู้ผลิตรายใหญ่ที่ส่งขายต่างประเทศ ซึ่งอาจจะได้รับประโยชน์จากเงื่อนไขต่างๆ ที่ตอกย้ำมากกว่าเกษตรกรรายย่อย ซึ่งอาจเป็นเหตุให้ปัญหาผลกระทบนี้ไม่ได้รับความสนใจจาก 2 สถาบันเข้ามาช่วยดำเนินการแก้ไข

ข้อเสนอแนวทางการดำเนินการต่อการพัฒนาเขตการค้าเสรีกับต่างประเทศจากเวทีกลุ่มจังหวัด ได้แก่ การกำหนดมาตรการประกันราคាសินค้าเกษตรฯ ที่เป็นธรรมต่อเกษตรกร การหาช่องทางจำหน่ายผลผลิต การทบทวนข้อตกลงการเปิดเสวีการค้าเสรีกับประเทศต่างๆ โดยเร็ว การยับยั้งการตอกย้ำเปิดเขตเสวีสินค้าสินค้าเกษตรกับประเทศไทยฯ ที่กำลังจะทำข้อตกลงด้วยและการทำประชาราษฎร์เรื่องข้อตกลงการเปิดเขตเสวีทางการค้าสินค้าเกษตรกับกลุ่มเกษตรกร การเตรียมความพร้อมภาคเกษตรโดยการให้ข้อมูลและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพและเทคโนโลยีการผลิต การเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการ และการสร้างตลาดสินค้า

4.2.3 ประเด็นเกี่ยวกับการลิด戎นสิทธิภาคประชาชน

ในภาพรวมประเด็นที่ถูกหยิบยกมาพูดคุยในประเด็นนี้ได้แก่ หลักการและแนวคิดเรื่องความเป็นธรรมในเชิงโครงสร้าง การส่งเสริมสิทธิมนุษยชน สิทธิและหน้าที่ของประชาชนตามวัสดุธรรมนูญ เสวีภาพของประชาชนตามวัสดุธรรมนูญ การกระจายอำนาจให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมบริหารจัดการตนเองที่ยังไม่เป็นจริง ขณะที่การกระจายอำนาจผ่านตัวแทนกลับเป็นการ

สร้างกลุ่มอำนาจใหม่ขึ้นในท้องถิ่นมากกว่า ปัญหาชนเผ่า ชาติพันธ์ และวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ถูกทำลาย ไม่ถูกยอมรับ นโยบายวิทยุชุมชน และการจัดสรรคลื่นความถี่วิทยุชุมชน ที่ไม่มีความชัดเจนทั้งในแง่การสนับสนุน ล่งเสื่อม

ในเชิงสถานการณ์องค์จากการหารือในกลุ่มจังหวัดต่างๆ ยังพบเห็นการใช้กฎหมายของภาครัฐที่ไม่เป็นธรรมต่อประชาชนในหลายเรื่อง ทั้งเรื่องการเงินคืนที่ดิน การกีดกันชนกลุ่มน้อย ในการใช้ที่ดินเพื่อทำกิน การประarcass เขตป่าสงวนทับที่ดินทำกินและใช้อำนาจเข้าไปไล่ออก วิตรอนสิทธิชุมชนในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติ การใช้อำนาจรัฐในการปิดสถานีวิทยุชุมชนอย่างไม่เป็นธรรม ขาดการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการพัฒนาท้องถิ่นตามแนวทางการกระจายอำนาจในรัฐธรรมนูญ มีการดำเนินการโครงการของภาครัฐ และเอกชนที่มีผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม แต่ไม่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินการ

ข้อเสนอแนวทางการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้จากเวทีกิจกรรมจังหวัด ได้แก่ การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพิจารณาตัดสินใจดำเนินงานโครงการ ที่มีผลกระทบต่อประชาชน การเร่งให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของรัฐ เช่น กรณีเขื่อนแก่งสีอเต้น เร่งขึ้นทะเบียนชนกลุ่มน้อยให้มีสัญชาติไทย การแก้ไข/ยกเลิกระเบียบปฏิบัติต่างๆ รวมทั้งกฎหมายที่ไม่ทันสมัย ไม่สอดคล้องต่อสถานการณ์ปัจจุบัน การสนับสนุนการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารของทางราชการอย่างจริงจัง โดยลดขั้นตอนการเข้าถึงสนับสนุนการมีสืบเพื่อประชาชนจริงๆ เช่น วิทยุชุมชน เพื่อชุมชน การยอมรับการมีอยู่และความหลากหลายของวัฒนธรรมในภูมาย การส่งเสริมให้ประชาชนเข้าใจถึงสิทธิ์ประชาชนตามรัฐธรรมนูญ การมีมาตรการและแนวทางการตรวจสอบประพฤติผลการทำงานของหน่วยงานภาครัฐโดยประชาชนมีส่วนร่วม เพื่อป้องกันและติดตามการดำเนินงานที่ริบอรอนสิทธิ์ประชาชน

4.2.4 ประเด็นเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชั่น

สถานการณ์การคอร์รัปชั่น ที่เป็นสีประจำท้องถิ่นจากเวทีกีดกัน ภารกิจที่สำคัญที่สุดในทุกระดับ ทุกวගារ ทั้งในหน่วยราชการ ในภาคการเมือง ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ถึงระดับชาติ ผ่านโครงการของรัฐ การรับ/เรียกสินบนเพื่อเอื้อประโยชน์ ทั้งการก่อสร้าง การใช้พื้นที่ป่า การให้สัมปทาน โดยไม่มีการดำเนินการอย่างจริงจังมากไปกว่าการประarcass เป็นวาระของชาติของรัฐบาล เพราะไม่ปรากฏกระบวนการตรวจสอบและการเอาจริงเอาจังที่ประสบความสำเร็จ ที่จะทำให้ผู้ทุจริตหรือคิดจะทำ เกิดความ恐怖และความกลัวต่อการกระทำการคอร์รัปชั่น พนักงานแต่ก้าว

ปกป้องพากพ่อง หรือใช้ประโยชน์จากการทุจริตเป็นเครื่องมือในการหาผลประโยชน์ซ้ำเข้าไปอีกมากกว่า

นอกจากนี้ ในเวทียังได้พูดถึงสถานการณ์ความตื่นตัวของ กลุ่ม องค์กรภาคประชาชน ประชาสังคม ที่ตระหนักถึงปัญหา และความสำคัญในเรื่องนี้ที่มีมากขึ้นเรื่อยๆ ในทุกระดับ ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ แต่การสนับสนุนให้ประชาชนมีบทบาท มีส่วนร่วมในเรื่องนี้ ในปฏิบัติกลับไม่มีปรากฏ ทั้งการสนับสนุนในด้านข้อมูล การเข้าถึงข้อมูลโครงการต่างๆ ของรัฐ งบประมาณ หรือการให้สถานะและบทบาท รวมถึงมาตรการการคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลการทุจริต หรือการคุ้มครองกลุ่มองค์กรภาคประชาชน ประชาสังคม ที่เกิดขึ้นในเรื่องดังกล่าวนี้

ข้อเสนอแนวทางการดำเนินการต่อการทุจริตคอร์รัปชันจากเวทีกลุ่มจังหวัด “ได้แก่” การใช้มาตรการทางกฎหมายและทางสังคมเพื่อดำเนินการกับผู้ทุจริต โดยให้มีการลงโทษผู้กระทำผิดอย่างจริงจัง และการสนับสนุนบทบาทและงบประมาณ ตลอดจนช่องทางการสื่อสารของภาคประชาชน ในการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน การให้การยกย่องและความคุ้มครองความปลอดภัยแก่ผู้ให้ข้อมูลการทุจริตคอร์รัปชัน การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นความตระหนักร ความตื่นตัว และความเข้าใจของทุกภาคส่วนในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาทุจริต คอร์รัปชันในแง่สิทธิที่มีและบทบาทที่พึงเป็น การเปิดเผยผลการตรวจสอบการทุจริตต่อสาธารณะ การเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานโครงการต่างๆ ของหน่วยงานภาครัฐทุกระดับ การปรับปรุงระเบียบของหน่วยงานรัฐ และท้องถิ่นที่เป็นช่องโหวให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน การให้ประชาชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพิจารณาอนุมัติโครงการที่จะดำเนินการในท้องถิ่นของตน โดยกระบวนการประชาพิจารณ์ การผลักดันให้เกิดกฎหมายเพื่อรับรองการทำหน้าที่/บทบาทการติดตาม ตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชันในทุกระดับ ตลอดจนการคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลการทุจริต และการสนับสนุนให้มีกลไกภาคประชาชนทำหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบการทุจริต คอร์รัปชัน

4.2.5 ประเด็นเกี่ยวกับปัญหา 3 จังหวัดชายแดนใต้

ในกรณีปัญหา 3 จังหวัดชายแดนใต้ นี้ ในภาพรวมการพูดคุยหารือในเวทีกลุ่มจังหวัด สุรุปได้ว่า สถานการณ์ยังมีความรุนแรงอยู่มาก เนื่องจากการแก้ไขปัญหาของรัฐที่ยังไม่ตรงจุด และขาดระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพและขาดเอกภาพ และภาครัฐยังไม่สามารถสร้างความไว้ใจให้กับประชาชนในพื้นที่ได้ และเห็นว่าแนวทางการแก้ไขที่สำคัญคือการใช้การใช้สันติวิธี สร้างความไว้วางใจแก่ประชาชนในพื้นที่

ในเชิงสถานการณ์พบว่า ทิศทางนโยบายการแก้ไขปัญหาของรัฐบาลกับการปฏิบัติการ จริงในพื้นที่ยังมีความแตกต่างกันอยู่มาก และความรุนแรงมีเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลต่อความ มั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่ลดลงเรื่อยๆ แต่ประชาชนนอกพื้นที่รับรู้ สถานการณ์ ความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในพื้นที่น้อยมาก มีความพยายามเข้าแทรกแซงของกลุ่ม ฝ่ายต่างๆ ในพื้นที่เพื่อสร้างสถานการณ์ความรุนแรงขึ้นเพื่อประโยชน์ของตนเอง เช่น กลุ่มผู้มี อิทธิพลต่างๆ กับการขับสิ่งสกปรกทิ้งไว้ องค์กรต่างประเทศ ที่ต้องการสร้างกระแสให้เกลียด มุสลิม รวมถึงการเข้ามา干ก่อการร้ายขององค์กรต่างประเทศ กลุ่มก่อการร้ายเดิมในอดีต โดยที่ หน่วยงานภาครัฐ ยังไม่มีการแยกแยะเพื่อดำเนินงานด้วยมาตรการที่แตกต่าง ความร่วมมือใน พื้นที่ต่อการดำเนินงานภาครัฐยังมีน้อย เนื่องจากกังวลเรื่องความปลอดภัยและความไม่ ไว้วางใจต่อเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เป็นผลจากการปฏิบัติตามในอดีต ที่มีการเลือกปฏิบัติต่อประชาชน ในพื้นที่อย่างไม่เป็นธรรม

ในส่วนข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาและสถานการณ์ต่างๆ ในประเด็นนี้ จากเวที ต่างๆ มีการเสนอไว้หลายแนวทางด้วยกัน ได้แก่ การใช้สันติวิธีในการดำเนินการอย่างจริงจัง และการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา และการพัฒนาฐานรูปแบบการบริหารและ ปกครองท้องถิ่นบนพื้นฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม การเร่งสร้างเอกภาพในการ ดำเนินการของหน่วยงานต่างๆ ที่รับผิดชอบ รวมถึงเอกภาพในการปฏิบัติตามนโยบายของ รัฐบาลที่ยึดแนวทางสันติวิธี การเร่งสร้างความเข้าใจถึงสถานการณ์จริง และสาเหตุปัญหาที่เกิด ขึ้นกับสังคมโดยรวม เพื่อร่วมกันดำเนินการแก้ไข การเร่งสร้างความสัมพันธ์และความมั่นใจ ความไว้วางใจกับประชาชน ทั้งในเรื่องการดำเนินการแก้ไขปัญหา และความมั่นคงในชีวิตและ ทรัพย์สิน การเร่งปราบป่วยผู้มีอิทธิพลที่สร้างสถานการณ์ความรุนแรง การดำเนินการต่อ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติต่อประชาชนอย่างไม่เป็นธรรมอย่างจริงจัง

4.2.6 ประเด็นเกี่ยวกับการปิดกั้นบทบาทของประชาชน

เรื่องหลักที่ถูกพูดนำเสนอและให้ความเห็นในภาพรวมต่อประเด็นนี้คือ การพัฒนาการมี ส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมือง หรือที่เรียกว่า “ว่าการ” ของการส่งเสริมการเมืองภาคพื้นเมือง ให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลการทำงานของทั้งรัฐท้องถิ่น และ รัฐส่วนกลาง ได้แก่การทำงานของรัฐบาล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา รวมทั้งการ พัฒนาระบบประชาธิปไตยและระบบการเลือกตั้งทุกระดับ ร่วมทั้งแนวทางการป้องกันการซื้อ เสียงของพรบกการเมือง นอกจากนี้ชี้ในเวทีเห็นว่าการสนับสนุนให้ประชาชนมีบทบาทใน

ประเด็นนี้ไม่มีความชัดเจนในทางปฏิบัติแต่อย่างใด และเห็นเป็นประเด็นสำคัญที่ควรผลักดันให้เป็นจริงในทางปฏิบัติโดยเร็ว

ซึ่งในเชิงสถานการณ์นั้น พบร่วมกับประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจสิทธิและความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบการทำงานของภาคราชการและการเมืองอยู่มาก ส่งผลให้ถูกเอาเปรียบ เสียโอกาสที่จะได้รับสิทธิอันควร และเป็นช่องทางให้เกิดการทุจริตในทุกระดับ การใช้อำนาจของภาครัฐ หลายอย่างเป็นไปเพื่อตอบสนองประโยชน์ของภาคการเมืองและครอบครัว โดยขาดการคานอำนาจและการตรวจสอบของกลไกที่มีอยู่ และการสนับสนุนให้ภาคประชาชนสามารถติดตาม ตรวจสอบการทำงาน ในเชิงปฏิบัติยังไม่เป็นจริง แม้ว่าจะรวมนญูปัจจุบัน และรัฐบาลจะบอกว่าเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมแล้ว แต่ในทางปฏิบัติยังไม่ได้รับการสนับสนุนจากกลไกต่างๆ จะเห็นได้จาก การเข้าซื้อถือหุ้น การประชาพิจารณ์ การศึกษาผลกระทบจากโครงการต่างๆ ไม่ได้รับความสนใจและนำผลไปใช้ ยึดโยงประโยชน์ตนและพากพ้องมากกว่า ประชาชนยังไม่มีโอกาสกำหนดนโยบาย ทิศทางในการพัฒนา รวมถึงการบริหารจัดการการพัฒนา ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ มีการปิดกั้นข้อมูลข่าวสารการดำเนินการต่างๆ ของภาครัฐ หรือทำให้มีกระบวนการที่ซับซ้อน ทำให้เข้าถึงข้อมูลเพื่อการตรวจสอบยาก การกระจายอำนาจที่เป็นบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญยังไม่ได้รับการเปล่งไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารราชการพัฒนาท้องถิ่น

ในส่วนแนวทางการดำเนินการเพื่อแก้ไขสถานการณ์นั้น จากเวทีต่างๆ มีการเสนอไว้หลายแนวทางด้วยกัน ได้แก่ การจัดกระบวนการประชาพิจารณ์ผลการทำงานหน้าที่ของนักการเมืองทั้ง 2 สถาบัน การสนับสนุนบทบาทสื่อและภาคประชาชนในการติดตาม ตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ ทั้งในเชิงบทบาท อำนาจหน้าที่และงบประมาณ การตอบสนองต่อผลการตรวจสอบของภาคประชาชนและสื่อมวลชนอย่างจริงจัง และตรงไปตรงมา การประชาสัมพันธ์ รณรงค์ให้ความรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจและความตระหนักรู้ต่อความสำคัญและบทบาทของภาคประชาชนที่ต้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของภาคราชการและภาคการเมือง รวมถึงการบริหารราชการพัฒนาท้องถิ่น การสนับสนุนให้มีสื่อภาคประชาชน เช่น วิทยุชุมชน เพื่อตรวจสอบการทำงานของภาคราชการและการเมืองและรายงานผลต่อสาธารณะเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนการตั้งกลไกภาคประชาชน เพื่อตรวจสอบการทำงานของภาคราชการและการเมืองในทุกระดับ ในเชิงเครือข่าย

4.2.7 ประเด็นด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ภาพรวมในเชิงประเด็นที่มีการหารือกันถึงสถานการณ์และแนวทางการดำเนินการในเรื่องนี้จากเวทีกลุ่มจังหวัดต่างๆ นั้น มีทั้งเรื่องที่เป็นสถานการณ์ระดับชาติและในระดับพื้นที่ แต่สามารถสรุปเป็นประเด็นภาพรวม ได้ 4 ประเด็นใหญ่ๆ ได้แก่ (1) ประเด็นความชัดเจนของนโยบายและทิศทางการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2) การจัดการปัญหาการทับซ้อนระหว่างที่ดินทำกินและอยู่อาศัยของประชาชน กับพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (3) ความชัดเจนของการสนับสนุน พ.ร.บ. ป่าชุมชน ของรัฐบาล และ (4) การสนับสนุนให้ชุมชน/กลุ่มองค์กรประชาชน มีบทบาทในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ในเชิงสถานการณ์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและปัญหาต่างๆนั้น พบว่า นโยบาย ทิศทาง และการปฏิบัติการ ในเรื่องการจัดการทรัพยากรดิน น้ำ ป่า ยังขาดความชัดเจนอยู่มาก รวมถึงการให้การสนับสนุน พ.ร.บ. ป่าชุมชน เพื่อคืนอำนาจการดูแล ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ชุมชน จึงต้องการความชัดเจนในเรื่องนี้ ขณะเดียวกันยังพบเห็นการบุกรุกเข้าใช้ทรัพยากรธรรมชาติโดยนายทุน ทั้งพื้นที่ป่า ในแม่น้ำ เช่นแม่น้ำปิง ในพื้นที่ชายฝั่งทะเลในภาคใต้ การก่อมลพิษของโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ รวมถึงผลกระทบจากการใช้สารเคมีในการเกษตรกรรมต่อแม่น้ำ การทับซ้อนระหว่างที่ดินทำกิน/อยู่อาศัย กับพื้นที่ป่าสงวน เป็นต้น ในขณะที่การบังคับใช้กฎหมายของภาครัฐในเรื่องทรัพยากรยังไม่เป็นธรรม และมีความแตกต่างของการดำเนินการระหว่างนายทุนกับประชาชนโดยเฉพาะกับชุมชนกลุ่มน้อยอยู่มาก หลายโครงการของรัฐที่ดำเนินการโดยมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ของประชาชนก็ขาดการทำประเพณีพิจารณาเพื่อรับความฟังเห็น เช่น โครงการก่อสร้างทางยกระดับเลียบชายฝั่งทะเล (Land Bridge) เป็นต้น รวมถึงการเปิดผลข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และผลกระทบของการดำเนินงานต่างๆ ของทั้งภาครัฐและเอกชน ยังมีน้อยมาก และเข้าถึงได้ยาก มีความล่าช้าในการดำเนินการจ่ายค่าชดเชยแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างเขื่อนแก่งเตี้ยเห็น ความเสียหายของทรัพยากรชายฝั่งทะเลอันเนื่องมาจากการอนุรักษ์ลื่นยักษ์สีนามิยังมีอยู่มากและขาดการบูรณาการความร่วมมือในการแก้ไข

ขณะเดียวกัน การสนับสนุนให้กลุ่มประชาชน ชุมชน มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการดูแล อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมีอยู่น้อยมาก ในหลายพื้นที่มีการกีดกันการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของตน รูปธรรมที่ชัดเจนคือการสนับสนุน พ.ร.บ. ป่าชุมชนของภาคประชาชน ที่ยังไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล

ในส่วนข้อเสนอแนวทางการแก้ไขนั้น ในเวทีกิจลุ่มจังหวัดได้มีการเสนอแนวทางการดำเนินการเพื่อแก้ไขมาหลายแนวทาง ได้แก่ การเร่งสำรวจและประกาศแนวทางเขตป่าสงวนที่ชัดเจน และยกเลิกเขตป่าสงวนที่เสื่อมโทรม เพื่อจัดสร้างให้ประชาชนเข้าทำกินและอยู่อาศัย และการเร่งออกเอกสารสิทธิ์ที่ดินทำกินให้ประชาชนดำเนินการต่อผู้มีอิทธิพลที่บุกรุกพื้นที่ป่าแม่น้ำ และชายฝั่งทะเลอย่างจริงจัง ดำเนินการลงโทษต่อองค์กรอุดสาหกรรมที่สร้างมลพิษต่อชุมชน และทำลายสิ่งแวดล้อมโดยใช้มาตรการเด็ดขาดและเข้มงวด แก้ไขปัญหาชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนแก่งสือเต้น จัดทำกระบวนการประชาพิจารณ์เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในโครงการของรัฐและเอกชนที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติและประชาชน เช่นกรณีโครงการก่อสร้างทางยกระดับเลียบชายฝั่งทะเลสนับสนุนบทบาทกลุ่มประชาชน ชุมชน ในภาครัฐและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสร้างความตระหนักรถึงผลกระทบต่อการใช้สารเคมีต่อทรัพยากร การจัดเขตพื้นที่เพื่อการอุดสาหกรรม การรณรงค์การปลูกป่าทดแทน การมีกลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับประชาชนในการจัดการความขัดแย้งเรื่องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นรายพื้นที่หรือรายประเทศ สนับสนุน พ.ร.บ. ป่าชุมชน สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงการทำการทำเกษตรแบบใช้สารเคมีไปสู่การทำเกษตรอินทรีย์หรือเกษตรชีวภาพ จัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งดิน น้ำ ป่า ชายฝั่งทะเล และจัดลำดับพื้นที่เสี่ยงต่อการเสียหายอย่างเป็นระบบ และมีการติดตามการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนให้มีกลไกภาคประชาชนเป็นกลไกผู้ร่วมการรักษาด้วยตนเองของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นภารกิจในครอบคลุม

4.2.8 การพัฒนาภาคเกษตรไทย

ในภาพรวมของการหารือในเวทีกิจลุ่มจังหวัดต่างๆ เห็นว่า สถานการณ์ปัญหาของภาคเกษตรกรรมไทยนั้น เป็นปัญหาที่มีมาอย่างยาวนาน และก่อให้เกิดความขัดแย้งกับทั้งหน่วยงานรัฐในระดับพื้นที่และระดับชาติอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาหนี้สิน ราคาดผลผลิต แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร หรือการจัดสรรที่ดินทำกิน แต่ก็ยังไม่ได้รับการแก้ไขทั้งในเชิงนโยบาย และมาตรการ และการปฏิบัติการ ที่เป็นระบบ ครบวงจร และอย่างต่อเนื่อง ทำให้สถานการณ์ปัญหาเดิมๆ ยังคงดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่อง และมีปัญหาใหม่ที่กำลังเข้ามาคือ ปัญหาผลกระทบจากการเปิดเขตเสรีทางการค้าสินค้าเกษตร โดยเฉพาะในปัจจุบันที่ท้าทายประเทศไทยที่มีราคาถูกกว่าประเทศไทย ทำให้เกษตรกรไทยขายสินค้าไม่ได้ราคา

ขณะที่การสนับสนุนภาคการเกษตรของรัฐบาลในปัจจุบัน ยังมุ่งไปสู่การ เกษตรเพื่อ การค้า มากกว่าการสนับสนุนให้ปรับเปลี่ยนเป็นการทำเกษตรเพื่อการพึ่งตนเอง และพึ่งพา กันตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

ในเชิงสถานการณ์เอง ปัจจุบันเกษตรกรรมมีหนี้สินที่เพิ่มมากขึ้น ทั้งกับสถาบันการเงิน ในระบบ ไม่สามารถชำระหนี้สินตามเงื่อนไขของสถาบันการเงินได้และมีหนี้สินนอกระบบด้วย ไม่ สามารถกำหนดราคาผลผลิตได้เอง และไม่มีตลาดของตนเอง ต้องขึ้นอยู่กับพ่อค้าคนกลาง ทำ ให้ราคาผลผลิตที่เกษตรกรได้รับไม่เป็นธรรม และไม่คุ้มต่อการลงทุน เนื่องจากมีต้นทุนการผลิต ที่สูงขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจ ขาดความรู้เพื่อเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุนการผลิตและการสนับสนุนให้ รวมกลุ่มเพื่อเรียนรู้เทคนิคดังกล่าว และการสร้างอำนาจต่อรองร่วมกัน ขาดแคลงน้ำเพื่อ การเกษตร อันเนื่องมาจากการภัยแล้ง และการขาดแหล่งน้ำสำรอง มีปัญหาที่ดินทำกินทับซ้อนกับ เขตป่าสงวนในหลายพื้นที่ และการจัดสรรที่ดินทำกินของ สปก. มีความล่าช้า ทั้งการสำรวจ และการออกเอกสารสิทธิ์ ขาดการสนับสนุนเกษตรชีวภาพ/เกษตรยั่งยืน/เกษตรผสมผสานฯ เพื่อการพึ่งตนเองและพึ่งพากันตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจังทั้งในเชิงนโยบาย มาตรการ และการปฏิบัติ ทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่ยังใช้สารเคมี ที่ทั้งทำให้ต้นทุนการผลิตสูง เป็นผลเสียต่อสุขภาพเกษตรกร และเป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม และไม่มีการคุ้มครองลิขสิทธิ์พันธุ์พืช เกษตร

ในส่วนแนวทางการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ เหล่านี้นั้น ข้อเสนอจากเวทีกลุ่ม จังหวัดต่างๆ ที่อาจจะแบ่งเป็น 3 ลักษณะใหญ่ๆ คือ

การเร่งสำรวจและจัดสรรที่ดินทำกิน การตั้งกองทุนประกันราคาสินค้า การเร่งหาตลาด รายยิ่งใหญ่ ขาดการตั้งกองทุนสนับสนุนการผลิตปุ๋ยชีวภาพ ในรูปเงินกู้ระยะยาว ดอกเบี้ยต่ำ การ ยกเลิกหนี้เกษตรกรที่เกิดจากโครงการการสนับสนุนของภาครัฐไปเป็นหนี้ของกองทุนพื้นฟู การ สนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อการเรียนรู้ร่วมกันในหมู่เกษตรกรในรูปแบบต่างๆ เช่นการ ตั้งโรงเรียนชានา ยกเลิกหรือยับยั้งการเปิดเขตเสรีทางการค้าสินค้าเกษตรกับประเทศต่างๆ สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและการใช้สารชีวภาพ เพื่อลดต้นทุนการผลิต การ พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรสร้างระบบชลประทานให้เพียงพอ กับการเกษตร โดยผันน้ำจาก เม่น้ำมาใช้ เช่น แม่น้ำยม การพัฒนาเกษตรกรให้เป็นนักวิจัย นักวิชาการเกษตรของชุมชน เพื่อ พัฒนาเทคโนโลยีการผลิต การพัฒนาตลาดสินค้าภายในท้องถิ่น การจัดทำฐานข้อมูล ผลกระทบของการทำการเกษตรสารเคมีต่อกาชกรและนำเสนอด้วยสาธารณะ การมีนโยบาย และมาตรการ สนับสนุนการแก้ไขปัญหาเกษตรกรอย่างครบวงจร ตั้งแต่เรื่องการผลิต การจัดหา

แหล่งทุนดอกรสีเขียวต่อ การจัดหาแหล่งน้ำ การตลาด และการกำหนดราคา กำหนดระยะเวลา ดำเนินการที่ชัดเจน ส่งเสริมให้พึ่งพาตัวเอง ลดภารก่อนหนึ่งสิบ รวมทั้งพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตรควบคู่กันไป และสร้างกลไกด์แลจ์ด้ารที่ถาวร เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการแก้ไขปัญหา

4.2.9 ประเด็นอื่นๆ

ในส่วนประเด็นอื่นๆ นี้นั้น ส่วนใหญ่เป็นประเด็นปัญหาสังคม ทั้งที่ต้องการสร้างความเข้าใจให้ชัดเจนเรื่องทิศทาง และความต้องการการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่ ที่บางประเด็นก็เกี่ยวพันกับประเด็นข้างต้น ได้แก่ ปัญหายาเสพติด อาชญากรรม ผู้มีอิทธิพล รวมถึงการพนันในรูปแบบต่างๆ ที่มีอยู่มากมาย ปัญหายาเสพติด มีค่านิยมที่ไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรม อันดีงาม ทั้งเรื่องเพศสัมพันธ์และยาเสพติด ปัญหาการส่งแรงงานไปต่างประเทศ การจัดตั้งมหาวิทยาลัยนครพนม การพัฒนาแม่น้ำโขง การก่อสร้างโรงงานไฟฟ้าพลังนิวเคลียร์ที่ rnayak การจัดตั้งชุมชนครอบครัวสีขาว การจัดสรรงบประมาณให้เด็กก่อนวัยเรียน การปลูกฝังจิตสำนึกคุณธรรมแก่เยาวชน การพัฒนาการศึกษาด้านวัฒนธรรม การสนับสนุนให้พุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ การตั้งกองทุนอนุรักษ์ความไทย โดยนำการส่งเสริม และอนุรักษ์วัฒนธรรม ห้องถิน ปัญหานามม้ายสิงแวดล้อมของชุมชนในเขตเมือง ปัญหาการปล่อยมลพิษของโรงงานอุตสาหกรรม การถ่ายโอนสถานศึกษาสู่องค์กรปกครองท้องถิน เป็นต้น

ในเชิงความต้องการให้ดำเนินการนั้น มีข้อเสนอจากเวทีหลักประเด็นได้แก่ การส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมไทยสู่สากลเพื่อนำรายได้เข้าจังหวัด การพัฒนาระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพสังคม และสร้างคุณภาพการให้การศึกษาให้เท่าเทียมกัน การสนับสนุนให้มีสื่อวิทยุชุมชนเพื่อการศึกษาโดยเฉพาะ การตรวจสอบการปล่อยมลพิษของโรงงานอุตสาหกรรม การกำหนดมาตรฐานสุขอนามัยและบริการสุขภาพของชุมชนเขตเมือง การให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิน สงเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขยาเสพติดควบคู่กับมาตรการปราบปรามโดยเน้นที่แหล่งผลิตมากกว่าผู้เสพ/ผู้ค้ารายย่อย การควบคุมสื่อสารก่อนการในรูปแบบต่างๆ ทบทวนนโยบายการถ่ายโอนสถานศึกษาให้องค์กรปกครองท้องถินฯ

4.3 สรุปการตอบสนองของพรรคการเมือง

การจัดเวทีนี้โดยยายสาธารณะในสถานการณ์การเลือกตั้ง ในภาพรวมมีตัวแทนพรรคการเมืองจำนวน 6 พรรค ได้แก่ พรรครักไทย ประชาธิปัตย์ ชาติไทย มหาชน ความหวังใหม่ ถินไทยเข้าร่วม